

ŽENA IN DOM

REVIJA ZA SLOVENSKO ŽENO ŠTEV. 9 SEPTEMBER 1935 LETO VI.



Pojasnilo

Danes, dne 7. avgusta 1935, ko smo začeli pripravljati deveto številko, delo v tiskarnah še vedno počiva in ta hip še prav nič ne kaže, da bi bila stavka v nekaj dneh končana. Vendar bo založba vse storila, da dobe naročnice o pravem času svoj list. Zato bomo deveto številko tiskali v Mariboru. S tem smo pa seveda prevzeli nase težke žrtve, tako na delu, kakor tudi na stroških. Če ne bo vse tako, kakor bi bilo ob normalnih razmerah želeli, naj nam cenj. naročnice nedostatke, ki bi se morda navzlic naši pazljivosti pokazali, blagohotno oprostite.

Nekaj naročnic ima še malenkostne zaostanke. Te še posebej prosimo, da uvažujejo našo dobro voljo in da store svojo dolžnost, kakor jo je storilo toliko redoljubnih naročnic. Prosimo jih, da nam svoj zaostanek še danes nakažejo. Iskrena hvala!

Založba „ŽENA IN DOM“.

Ljube naročnice in bralke!

Pred tridesetimi in štridesetimi leti so starši prav tako premišljevali, kako bi svojim otrokom lepše uglašili pot v življenje, kakor dandanes. Razlika je le v tem, da so imeli tedaj drugačne nazore kakor dandanašnji roditelji in da se je njih način uglašanja bolj drugače izražal kakor danes ta dan.

V tistih časih je bilo glavno, da sta nesla roditelja vsak prihranek v hranilnico, češ da bo imel otrok, ko dorase, kaj vzeti v roke. Kjerkoli sta mogla, sta si kaj odrekla in si časih kar od ust pritrkala, da sta mogla več naložiti za otroke. Za dekleta so še posebno varčevali; kdo jih bo pa hotel vzeti za žene, če ne bodo imele nič »pod palcem«? Niso jih dajali v šole, da ne bi študij porabil prihrankov, temveč so jih po nekaj letih šolanja obdržali doma. Hčerka je morala kuhati in pomagati materi pri gospodinjstvu, časih so odslovili še služkinjo in tako spet nekaj prihranili, dokler ni naposled prišel snubec, ki je z dekletom vred odnesel tudi težko zbrane prihranke. In če je bila potem hčerka v zakonu nesrečna in časih celo prava mučenica, ni imela nobene možnosti, da bi se rešila jarma. Domov ni mogla, ker bi ji bili to vsi šteli v sramoto, sama ni mogla živeti, ker si ni znala sama služiti denarja, pri možu ji pa ni bilo obstanka. Tako niso imela dekleta tiste dobe nobene posebne koristi od načina, kako so jim starši uglašali pot v življenje.

Dandanašnji moderni roditelji stremijo najprej za tem, da dobi otrok primerno izobrazbo in da se šola, dokler

si ne more sam služiti kruha. Roditelji dandanes ne razlikujejo med fantom in dekletom. Dekle se mora prav tako pripravljati na svoj bodoči poklic kakor fant, ne glede na to, ali se bo kdaj omožilo ali ne! In prav gotovo je ta način mnogo boljši od še tako obilno nakopičene dote! Vsako deklo naj ima svoj poklic! Ako se kdaj omoži, ji ne bo škodilo, če bo vedela, kako težko se služi denar. Laže bo varčevala v gospodinjstvu in laže bo razumela moža, kadar se bo utrujen vrnil iz službe, in laže bo kos življenju, ki terja dandanes mnogo več potrpljenja in spravljivosti kakor kdaj poprej.

S tem nikakor nočemo reči, da naj bi vsa dekleta obiskovala gimnazijo in da bi morala vsa dekleta na univerzo! Dekleta naj se pripravijo za praktične poklice, postanejo naj obrtnice in podobno. Le-tem se bo v bodočnosti boljše godilo kakor pa absolviranim visokošolkam, ki po končanem študiju leta in leta čakajo namestitve. Kolikor več izobrazbe boste dali svojim hčeram, toliko bolj vam bodo hvaležne. Zlasti naj se pa učijo tujih jezikov, da se bodo laže dokopale do kruha. Denar utegne propasti, kakor smo sami doživeli v svetovni vojni — a to, kar ima človek v glavi, ostane njegova nepropadljiva last. Ne varčujte za svoje hčerke, ampak pomagajte jim, da si izberejo pameten poklic, in jih podpirajte, da se kar najbolje usposobijo zanj!

Uredništvo.

Gospa od jezera



Blizu nas je stara, prastara romarska cerkvena, »Gospa od jezera« ji pravijo. Odkod je dobila to ime, tega ne ve povedati nobeno izročilo, ne ustno in ne pisмено. Gotovo je bilo tu nekdanje jezero, ki je pa usahnilo — usahnila pa ni moč čudodelne slike Matere božje. Čisto temna je zeta slika, tako da se bolj sluti kakor vidi sveta Devica, ki se — držeč v levici dete, desnico pa iztegnjeno, kakor bi jo nudila omahujočim — nagiba z oltarja.

Vse polno skromnih darilc stoji ob oltarju, različne vezene in pisane zahvale pokrivajo stene in pričajo o preprosti hvaležnosti uslišanih. Pred nekaj leti pa je naša revna cerkvena nenadoma tako obogatela, da me je novi sijaj zbodel v oči in se nisem mogla premagati, da bi ne vprašala našega župnika, kdo neki je toliko daroval in iz katerega vzroka. Stari gospod pa ni bil nič kaj pri volji, da bi mi pojasnil, šele lani, ko sem bolehnega obiskala in sva sedela na njegovem vrtu, preko katerega je padala senca malega zvonika, se je kar sam spomnil mojega nekdanjega vprašanja in je nanj odgovoril.

Zdaj je mrtev. In mrtvi so tudi vsi tisti, ki so z njim doživeli izpolnitev najstrašnejše želje, ki je bila kdaj izrečena pred obličjem naše Gospe od jezera. Zato se tudi nikomur ne bom doteknila starih ran in nikogar ne bo bolelo, če vam povem resnično zgodbo, ki sem jo takrat slišala:

Bilo je med vojno V naši vasi, ki je blizu meje, so izpremenili šolo v bolnico za silo in kmalu postavili še lazaret. Tu so stregle usmiljene sestre, razen njih pa še precejšnje število zasebnih bolničark, med katerimi je bilo več mladih žen, katerih možje so se borili na bližnji fronti.

Kljub strahotam, ki so jih gledale vsak dan, in kljub skrbem, ki so jih imele za svojce, so bile vse te mlade žene prav dobre volje, in kadar so bile proste, so se prav rade zabavale v družbi častnikov, ki jih je bilo ondi vedno dovolj. Bile so pač polne življenja, mlade in lepe, a najlepša med njimi je bila vsekakor sestra Marija, žena madžarskega stotnika.

Ljudje so jo večkrat po zobeh vlekli, vendar pa so jo imeli vsi prav radi, saj je bila neugnana in nepremišljena kakor otrok, poleg tega pa vedno z

vsem srcem pri vsaki stvari, naj je bilo to delo ali zabava.

Mladi stotnik, mož lepe Marije, je prišel na kratak dopust, bled, zamišljen in redkobeseden, kakor bi podzavestno slutil svojo usodo. Sestra Marija pa, ki se je seveda za tiste dni oprostila bolničarske službe, je bila vesela in razposajena kakor le kdaj. Kadar nista bila v družbi, sta se mlada zakonca izprehajala po okolici in si ogledala vse, kar se je sploh dalo ogledati. Tako sta — menda iz samega dolgega časa — prišla tudi v romarsko cerkveno. Smeje se je sestra Marija pripovedovala možu o navivnih, babjevnih Slovenceh in se z njim zabavala, ko sta ogledovala vse te voščene voličke, teličke, kravice in srčke, ki so bili nakopičeni ob čudodelni sliki Gospe od jezera.

»O,« se je zasmejala sestra Marija, »takega ljubeznivega otročička pa daj še meni! Pa samo za nekaj časa — tako do desetega leta so še čedni, potem pa postanejo vsi nadležni in razposajeni!«

Moža je v mračni cerkveni ob teh besedah streslo. Jezno ji je iztrgal kipec iz rok in jo potegnil iz cerkve. Sestra Marija je užaljena skomignila z rameni in zamrmrala nekaj o pokvarjenih živcih, pa kmalu se je spet smejala. In brezskrbno je zaklicala možu: »Na svidenje!« ko se je drugo jutro spet vračal v svojo postojanko.

Videla pa se nista več. Kmalu nato je mladi stotnik padel in sestra Marija je izginila iz bolnice. Kam je šla in kako se ji je godilo, za to se pač v tistih strašnih časih nihče ni zmenil, saj je imel vsakdo zvrhano mero svojih lastnih skrbi.

Odtlej je minilo trinajst let.

Neki večer je sedel naš gospod župnik sam v svoji sobi in študiral pridigo, ko je nepričakovano potrkal na vrata. Na njegov odziv je vstopila starejša, uvela in čisto osivela dama. Videč njegov začuden obraz, je neznanka v slabi nemščini povedala, kdo je, in župnik je komaj zadržal vzklik presenečenja, ko je v tujki spoznal sestro Marijo.

Globoko presunjen ob silni izpremembi je ponudil pozni posetnici naslanjač, ji postregel s čašo starega vina in nato previdno vprašal, kaj jo je privedlo k njemu.

Tedaj je slišal — mnogokrat pretrgano od obupnega joka — najbolj nenavadno izpoved njenega življenja. Vse mu je razodela nekdanja sestra Marija, od svoje brezskrbne mladosti pa do tistega dne, ko je v cerkveni pred čudodelno sliko v svoji lahkomišelnosti izrekla tisto strašno željo. Potem je pa rekla:

»Ko mi je padel mož, toliko da nisem znorela. Takrat šele sem spoznala, kako rad me je imel in



Tonček ribari

kako brezmejno sem ga ljubila. Vrnila sem se domov. Domači so bili na vso moč dobri z menoj, niso me pa mogli potolažiti, dokler nisem začutila, da nisem več sama. Takrat se je v meni zopet vzbudila nekdanja življenjska sila in komaj sem čakala, da bom držala živo pričo svoje mrtve ljubezni v rokah. Dobila sem sinčka in ljubila sem ga, ljubila, kakor nikdar nisem slutila, da je mogoče ljubiti. Moj mali Aladar, ki je bil svojemu pokojnemu očetu čudoyito podoben, je bil vsa sreča, vsa blaženost, ves smisel mojega življenja.

Deček se je lepo razvijal ter postajal vsak dan bolj razumen in čvrst in ljubila sem ga vedno bolj, če je bilo to sploh še mogoče.

Neki dan — bilo mu je takrat devet let — pa mi pride z vročo glavo domov. Prepričana sem bila, da gre le za majhen prehlad, pa sem ga le položila v posteljico. Dečku pa je bilo vedno huje in huje, in ko je prišel zdravnik, že ni nikogar več spoznal. Mojega strahu in moje skrbi si ne morete misliti, zlasti še, ko je brzojavno poklicani specialist izjavil, da ne more napraviti natančne diagnoze. Za prevoz v bolnico je bil otrok že pre slab. Ko je prišel njegov katehet z zakramenti za umirajoče in se je nagnil nad mojega dečka, pa me je nenadoma prešinilo kakor blisk in videla sem se, kako stojim v vaši cerkvi, in slišala sem se, kako sem pred sliko Matere božje izrekla tiste strašne besede. V mrzlični, nepopisni grozi sem se spomnila: danes je tega deset let!

Ko sem se zopet zavedala svoje okolice, se je sklanjala nad menoj usmiljena sestra: bila sem v sanatoriju. Počasi in obzirno so mi povedali, da leži moj mali Aladar že več ko tri tedne med mrzlim kamenjem družinske grobnice. Zopet me je zgrabila bolezen in šele po dolgih tednih sem se spet zavedala in pričela živeti, ne, životariti. Saj nisem več živ človek, ampak le senca, ki komaj čaka, da se združi z onima, ki sta mi bila vse na tem svetu.«

Tako je povedala sestra Marija našemu župniku, ko se je po več letih toliko opomogla, da se je odtrgala od groba malega Aladarja in se odpravila na pot.

»Vzemite, kar imam, in molite zame, da mi Mati božja odpusti.«

Naš gospod župnik, do dna duše pretresen, je komaj mogel spraviti bogato darilo.

Potem jo je spremil do cerkve. Sam je ostal zunaj, naslonjen ob nagrobni kamen, in sam sebe prepričeval, da je vse doživljeno resnica, ne pa plod razgrete domišljije.

Večerni veter mu je hladil vroče čelo, ko se je sestra Marija vrnila iz cerkve in se sklonila k njegovi roki. Tiho kakor senca je utonila v mrak, ko je poslednjič naredil znamenje križa za njo.

Čez leto dni pa je dobil naznanilo o njeni smrti, in prelepo izvezen prt za oltar naše Matere božje.

Vera Gogaia:

Sin edinec

Bruno je potežkal leseni zaboj. »Preveč si mi naložila, mama.« Pogledal je mater in se zasmejal v bojazni, da bi ga ne prevzela čuvstva. Mati je stala ob mizi in stiskala roke. Mati sme jokati, ker je pač mati. A Bruno odhaja k vojakom, pa bi bilo smešno, ko bi jokal zaradi tega. »Mama, saj bo samo nekaj mesecev. Potem bom šele človek, ki sme prosto zadihati. In službo dobim. Saj vidiš, da moram.«

»Da mi le ostaneš zdrav, fant. Le dvojega se bojim: malarije in tifusa. Slaboten nisi, ali vendar... Pa pridno piši. Če boš potreboval, ne sramuj se pisati. Bom že kaj poslala.« Bruno je stisnil oči. Kaj bi se cmeril! Poglobil je glas, kakor bi hotel že naprej zatreti vsak drget v besedah. »Zbogom mama!« Ko je bil že za vrati, si je s prosto roko zakril oči in zaihtel. Skočil je po stopnicah, da bi ga mati ne videla. Kako smešno! Da bi jokal, če gre k vojakom! Čez devet mesecev bo spet doma. Potem gotovo dobi službo, stalno službo. Materine bo več treba garati in skrbeti za odraslega izštudiranega sina. Prvič je zdaj na to resno pomislil.

Pri prelazu je stalo nekaj žensk. Čakale so na vlak, ki privozi tod mimo. Odšli so fantje, njihovi dečki. Tako nenadoma so zrasli. Razgovarjale so se in si včasih obrisale obraz. Le Brunova mama je stala sama in gledala proti kolodvoru. Tako težko ji je bilo. Ko je mimo privozil vlak, je iz dveh vozov mahalo več rok in robcev. Bruna ni bilo videti. Morda ni mogel do okna. Saj tako ni mogel vedeti, da ga bo mati čakala pri prelazu. Samo da bi ostal zdrav!

Bruno je pisal, da je še precej zadovoljen. Hrana je dobra in več Slovencev je med njimi. Mati se je oddehnila. Nič ni zahteval denarja, pa mu je le poslala stotak. V šaljivih pismih je opisoval življenje v vojašnici in izven nje in navade tovarišev. Smejala se je tem pismom in jih rada kazala dekletu, ki ga je imela na hrani. Tudi prehladil se je bil malo, a pri vojaki niso pomehkuženi. Že drugi dan je vstal in šel na vaje. Sinčkov edinčekov ne vprašujejo, ali jih še boli trebušček. Mati se je nasmehnila, a v duši jo je zaskrbelo. Da le ni pre zgodaj vstal! Tako hitro se prehlad ne ozdravi. Vsaj doma ne. Morda pri vojaki. Ako je bil samo nahod, bi tega Bruno niti ne omenjal. Dekle pri kosilu ji je pritrtilo. Pisala je pismo, polno navetov. Iz vsakega stavka je govorila skrb.

Bruno se je vračal s četo v vojašnico. Peli so glasno, a korak ni bil več trden. Izmučeni so lovili tempo in se silili k pesmi. Narednik jih ni več mučil z ustavljanjem. Včasih je stisnil obrvi in pogledal

proti nebu. Svinčenosivo nebo je viselo nad mestom. Rad bi bil odnesel suho obleko in kožo. Sopara je ležala nad prašno cesto. Ovratniki so bili pretesni in čepice so se lepile v znoju ob čelo. Od vaj in vročine oslABLJENA telesa so se poganjala naprej in misli so obletavale samo en cilj. V mir in hlad! Bližali so se mestu. V pol uri bodo v vojašnici. Tam si bo počil, četudi ne za dolgo.

Nevihta ni prizanesla. Začele so padati debele kaplje, kakor hitro so prikoralili v mesto. Smehljaje se so lovili vojaki prve hladne kaplje na lica in pospešili korak. Ljudje so bežali z ulic in se stiskali ob zid. Z neba se je usula voda, ki je pljuskala po tlaku in drla v kanale. Močen veter je zanašal dež skoraj vodoravno, da je bil bežečim v lica. Narednik je zamahnil z roko proti skladišču, kjer je bilo pod daleč visečo streho varno zavetje za vso četo. Vojaki so le preradi ubogali in se usuli proti skladišču. Zgovorno so se postavili ob zid. Tudi nekaj drugih ljudi je ondi iskalo zavetja. Vojaki so oživele. Vesele opazke so se mešale z besnenjem nevihte. Mlada dekleta so bežala ob cesti, držala klobučke in nemirno iskala oddiha pod varno streho. Vsa četa jih je spremljala z očmi in opazkami. Narednik se je široko smejal in tolkel mokro čepico ob dlan.

Iz veže, kjer je vedrilo več ljudi, se je izvila elegantna dama in pritekla pod dežnikom do vojakov. Narednik je veselo ošinil sloke nožice, ki so preskakovale mlakuže v lahkih poletnih čevljkah. Ko je pogledal do obraza, se je zresnil in strumno pozdravil kapetanovo soprogo. Tudi vojaki so potihnili in gledali mlado gospo pod dežnikom.

»Pošljite enega izmed fantov v moje stanovanje, da takoj zapre okna in odnese cvetlične lonce z balkona v kuhinjo. Tu je ključ. Ampak zanesljivega fanta, da veste. Moje služkinje ni doma. Uh, ta veter! Okna in zavese, vse bo mokro. Brž, hitro! Vse cvetje naj zbije toča.«

Narednik je mežikal v zadregi in prikimal. Ozrl se je in pomignil Brunu. »Narodni trg, pet, saj veš. Drugo nadstropje. Hodi!« Bruno je salutiral in odvihral v dež. Stisnil je ramena in dirjal po ulicah. Ključ je tiščal v pesti in mežikaje sledil napisom ulic, da bi ne zgrešil. Šele v veži označenega poslopja je prvič postal in lovil sapo. Od obleke in čevljev je teklo. Z obema rokama se je oprijel ograje ob stopnicah in gledal curke za seboj. V drugem nadstropju so ga že bolele noge, posebno v kolnih je klecal. Za minuto je postal, da je prestalo močiti okrog čevljev, potem pa je hitro odprl stanovanje in opravil povelje kapetanove soproge. Ko je odhajal, je pazljivo očistil mokre madeže na hod-

niku in v vrsti postavil cvetlične lonce na suhe cunje, da bi ne zmočili lepih tal. Skoraj po prstih je odšel iz stanovanja. Malo ga je stresalo po telesu, ko je počasi stopal po stopnicah. Zunaj je še vedno lilo. Zmračilo se je kakor zvečer in ceste so bile prazne. Le avtomobili so švigali po njih in naglo izginjali za ovinkom. Bruno se je pognal v tek, da čimprej stopi pred narednika. Vojaki so še vedno čakali prve prilike, da odkorakajo v vojašnico. Kapetanove soproge ni bilo več. Odšla je v prvo kavarno na oglu ulice. Ves spehan in curljajoč je Bruno sedel na prizidek. Vojaki se niso dosti zmenili zanj. Le Slovenec Janko ga je podražil: »Lep si! Ampak za zalo kapetanko si lahko napravil moker izprehod.« Namrščil je obrvi in dodal: »Nesramna ženska, kaj!« Bruno je oddal ključ naredniku. »Tako premočen ne moreš za njo v kavarno. Na, Jovo, odnesi ključ gospe. Potem pojdemo.«

Bruno je drgetal. Ovil je čepico in jo spet posadil na premočene lase. V čevljih je pri vsakem zgibu zažvekalo od vlage. Stopil je nekaj korakov sem in tja, da bi se ogrel, ker ga je začelo mraziti po hrbtu. Narednik je omahoval, ali bi odšli ali ne. Dež je sicer še lil, vendar se mu je zdelo, da ne smejo predolgo vedriti. Vojaki so se naveličali stati. Posedli so ob prizidku in uganjali burke. Narednik jih je ostro pogledal in vsi so skočili pokonci. »Še pet minut, in hajdimo!«

Bruno je zbolel. Ze zvečer je ves gorel v vročini. Oči so se mu zalivale in vse telo je bilo razbeljeno, četudi je trepetal od mraza. Na smrt utrujen se je zavalil na posteljo, a spanec se mu je odmikal. Bruno je strmel v temo in zdelo se mu je, da si mora sam nabrati spanja. Nekje je hotelo, da ga zajema z žlico. Bruno je zajemal, se mučil. Žlica se je manjšala. Mahal je hitreje z roko, žlica se je topila v njegovi dlani. Obupaval je. Pod njim je zmanjkalo tal. Stopal je le še po ozki nitki, ki

se je vila kakor spirala. Taval je naprej, spirale so se odmikale, se vrtele v nedoglednost, in Bruno je moral hoditi le po njih, teči, preskakovati, vedno naprej, v vrtoglavo daljino brez konca so se vrteli krogi pred njim, lovil je ravnovesje, trdnost, moral je teči po krogih, vrtel se je z njimi, vedno hitreje. Ob strani so se kopičili cvetlični lonci in počasi drseli v brezbarvno globino. Od njih je curljala vlaga. Bruno se je lovil po zraku, na nogah, postavljaj cvetlične lonce nazaj v vrsto. Cvetje se je usipalo ob dotiku njegove roke. Lonci so drseli po mokrih cunjah, ki so se začele ovijati okoli njegovih gležnjev. Bruno je kriknil in preskočil cunje.

Zjutraj so ga poslali v bolnico. Prostori so bili prenapolnjeni, zato so ga oddelili v barako na dvorišču, dokler ne bo prazna postelja v glavnem poslopju. Apatično le ležal v kotu, dokler ni prišel strežaj. Spomnil se je nejasno matere. Prisluhnil je vase, nekaj ga je sililo, da mora materi povedati, da je žejen. Prosil je papir in svinčnik. Prijel je svinčnik in se čudil svoji veliki roki. Med prsti je nerodno stiskal svinčnik in črkoval v megli na papir svoje težke misli. Zapisal je besedo in pomislil. Vse telo se je treslo od napora. »Bolan sem. Žejen sem. Polno nas je tukaj, kakor sardin v škatli. V kotu je napol zmečkana sardina. To sem jaz. Žejen sem. Prehladil sem se. Vročina je v sobi. Injekcije. Žejen.« Trudno je povsil roko, in list je obležal pod brado. Spet se je dvignil in zapisal na rob pisma nadaljevanje svojih misli. Pisma ni dokončal. Čez tri dni je umrl.

Mati je prejela le kratko sporočilo. »Vaš sin Bruno Kmetič je 15. septembra umrl.« Ostalih podatkov in datuma ni prečitala. Od vsega njenega sina, od njenega visokega, slokega fanta z nasmejanim obrazom je ostalo le to kratko uradno obvestilo.

Materi je postalo slabo in tiho se je sesedla na tla.



Ivan Vojska:

Modri jazbečar.

»Da, in gospodična Kovačeva piše, da bo vzela svojega jazbečarja s seboj. To res ni prijetno! Vendar pa je laže prenašati jazbečarja kakor pa štiri otroke!«

Tako se je lastnica gostilne v majhnem podeželskem letovišču odločila, da odda zadnjo prazno sobo gospodični Kovačevi iz Ljubljane in njenemu jazbečarju, ki je slišal ali pa tudi ne slišal na lepo ime Čufek.

Grčar je živel že teden dni kot letoviščar tu, ko je prišla gospodična Kovačeva s svojim jazbečarjem.

Ko je prvič stopila s Čufkom v obednico, so vsi moški presenečeni dvignili glave in jo z zanimanjem opazovali. V njih očeh si bral občudovanje. Tudi Grčar jo je neopazno in boječe božal z očmi. A Mira Kovačeva je mirno odkorakala k prazni mizi v kotu obednice, sedla, potrepkala sosedni stol, in že je sedel Čufek poleg nje.

Njena ljubezen do Čufka je imela globlje vzroke, kakor bi bil človek v prvem trenutku mislil. Čufek je bil namreč prav moder pes, s posebno dobrim nosom za značaje. Kogar je Čufek preziral, je bil gotovo manjvreden in neodkrit, a tisti, h kateremu se je Čufek z zaupanjem zatekal, je bil brez dvoma odkrit, pošten in dober.

Grčarju je navzočnost lepe Mire Kovačeve skalila srčni mir. Ko je prvič zagledal Miro, ga je obšlo spoznanje: »Takšna bi morala biti moja žena!« Kadar se je zvečer vračal z dolgih izprehodov, so njegove oči najprej poiskale mizo na koncu obednice, in navadno je gospodična Kovačeva že sedela tam. Potem je bil ves vesel in se vdajal sanjavi mislim, ki ga tudi čez dan niso zapustile. »Ko bi se le mogel seznaniti z njo...« A to so bile le sanjave misli in pobožne želje. Grčar si je bil sam na jasnem, da se tako ljubka in za njegove pojme lepa mlada dama ne bo mogla zanimati zanj.

Bil je lep jesenski dan. Solnčna svetloba se je trepetaje usipala čez gorske grebene. Grčar je utrujen sedel na rob ozke steze. Nenadoma pa se je prestrašil. Nekaj živega se je naslonilo nanj. Čutil je. Obrnil se je in zagledal modre in hkratu neverjetno predrzne oči malega jazbečarja. Čufek! S samozavestno vztrajnostjo je hodil Čufek okoli njega in se naposled jel očitno zanimati za njegov levj žep kratkega turistovskega suknjiča. Grčar se je moral nehote nasmehnuti.

V tem žepu je namreč zmerom nosil spotoma kupljeno klobaso. Pobržal je jazbečarja po gladkem hrbtu in se mu pristrčno zasmeljal v oči, ki so bile od prijetnega vonja razburjene. Naposled ga je jel čehljati po glavi. Čufek se ni ganil z mesta. Gobček se mu je malo razklenil, da je bil videti, kakor bi se zadovoljno smehljaj.

Mira Kovačeva je stala nedaleč oddaljena in s tesnobo opazovala to prijateljstvo. Čufek, ta nezmotljivi poznavalec značajev, ji je tu pokazal novo smer. Saj tistega gospoda pozna. Saj stanuje v isti gostilni kakor ona. Glasno je zaklicala: »Čufek... Čufek... pojdi sem!«

Čufek se je nevoljno ozrl na svojo gospodarico in se takoj spet tilho postavil tik Grčarja tako, da je z nosom slonel na mamljivo dišečem žepu. Čufek je bil sladostniček, že sam duh po dobri klobasi ga je navdajal z nasladi. Grčar se je medtem, ko je Čufku čehljal glavo, obrnil proti gospodični Kovačevi, zarđel do vratu in jo spoštljivo pozdravil. Gospodična Kovačeva je počasi prišla bliže.

»Oprostite Čufkovo nadležnost! Presenečena sem, zakaj navadno se nikoli z nikomer ne sprijatelji... Čufek, ti greš kuža...«

Čufek je nagrbancil čelo v resne gube in se ni zganil.

Grčar ga je blaženo čehljal dalje in je bil srečen. Mira se je smejala in naposled, ko so se vsi potrkusi, da bi spravila Čufka odondod, ponesrečili, sedla in izjavila, da se ji zdi ta prostorček zelo lep. Grčar ji je jel razlagati pokrajino in ji pripovedovati zgodovino starega mesteca, ki je ležalo v dolini. Mira ga je rada poslušala. Čufek je negibno stal med njima, z noskom, naslonjenim na vabljenem žepu, medtem ko ga je Grčar še zmerom čehljal po glavi. Naposled so se vsi trije hkratu vzdignili. V začudenje vseh mladih in elegantnih gostov v mali gostilni sta skupaj stopila v obednico, in Čufek se ni premaknil z Grčarjeve strani. A Grčar je



Veseli čganček

s svoje strani napravil vse, da bi se jazbečarju še bolj prikupil. Dirjal je z njim po gorskem travniku, mu metal kamenje, skakal z njim čez jarke, Grčar naprej, in Čufek z vihrajočimi uhlji in veselim lajanjem za njim. In zvečer je Čufek naposled izgrizel Grčarju veliko luknjo v levj žep turistovskega suknjiča. Kaj hočete! Strast za klobaso!

Počitniško razpoloženje in neomejena svoboda gorskega letovišča sta izpremenila Miro in Grčarjevo znanje v pristrčno prijateljstvo. In neki dan, ko so se njuni dnevi prostosti že močno nagnili h koncu, se je Grčar ojunčil in s trepetajočim glasom vprašal Miro, ali bi mu mogla ohraniti svoje prijateljstvo tudi preko počitnic. In ko je prikimala, in mu pristrčno ponudila roko, je stisnil njeno roko med svoje in ji jel pripovedovati o svojem življenju. O svojih otroških letih ji je pripovedoval, kako se je sam učil dalje, in naposled je lecljaje priznal, da je postal na željo svojih staršev slaščičar in da ima doma dobro idočo majhno slaščičarno.

»Zdaj sem se izpovedal! Seveda to, kar je bilo glavno in odločilno, tisto o klobasi v svojem žepu, tega ni povedal.« In zdaj se drznem vprašati še nekaj: Mira, ali bi hoteli postati moja žena?»

Njene oči so se zasvetile. Veselo se je nasmehnila: »Da, in moj oče bo gotovo zelo vesel, zakaj doma imamo slaščičarno, ki dobro uspeva, in oče zmerom pravi, da je samo tisti mož dober za ženo, ki si je z lastnimi močmi utrl pot v življenje. In razen tega vem, da morate biti dober in plemenit človek, ker vas ima Čufek tako rad...«

Trenotek nato je Čufek nekaj videl, kar ga je spravilo iz ravnovesja in kar mu je čisto vzelo glas. Kot dobro vzgojen jazbečar pa se je obrnil v stran in se veselo povaljal v solncu.

„4616.“

Milan Bergant je sedel sam v prijazni stranski sobici vinske kleti in se nervozno igral s kozarcem. Prav za prav bi bil moral iti z Marico v kino. Tako sta se bila na zadnjem sestanku dogovorila. In ko sta oba pred četrtr ure stala pred razsvetljenim vhodom, je Milan zdajci izjavil, da igralca X. ne mara in da ga igralka Y. enervira, pa da rajši ne pojde k predstavi. Nato mu je Marica predlagala, naj jo čez dve uri počaka pred modno trgovino poleg kina.

Milan si je počasi natočil drugi kozarec vina in ga izpil. A tudi vino mu danes ni šlo v slast. V drugem kotu sobe je sedela zaljubljena dvojica in tajinstveno šepetala. Milanu je bilo, kakor bi se onadva norčevala iz njega in njegove osamelosti. V zadregi je segel v žep telovnika. Začutil je zložen list papirja. Radovedno ga je razgrnil. Na listu je bila napisana šte-

vilka »4616« in nič drugega. Lahen smehljal mu je zaigral okoli ust. 4616!

Ta številka ga je nečesa spomnila. Dolgo je že bilo odtelej, a zdaj se mu je mahoma zdelo vse tako blizu. Takrat je bil zaljubljen in ni videl ljudi okoli sebe. Samo ona je bila zanj na svetu. Srce mu je jelo nemirno utripati kakor takrat, ko je prvič plesal z njo. Čutil je žamet njene obleke in slišal njen smeh, na katerega ni vedel odgovora. Bilo je kakor lepe sanje, in takrat si je želel, da bi se nikoli ne prebudil iz njih...

Ves čar tistih dni ga je iznova objel. Dvignil je čašo k ustom in bilo mu je, kakor bi se tik njegja razlegal tisti sladki, nedolžni dekliški smeh... Spomnil se je, kako je vse tiste dni šepetaje ponavljal to številko, kakor gimnazijec letnice znamenitih vojn.

4616! In drugo jutro po tistem plešu je poklical to številko in ves prevzet poslušal glas, po katerem je vso noč tolikanj hrepenel. In zdaj ga je hrepenenje mahoma spet prevzelo. Kakor takrat, tako si je tudi zdaj zaželel, da bi spet slišal njen glas.

Ugasil je cigareto in z roko od-

ganjal dim, ki mu je silil v oči. Kakor v sanjah je vstal in počasi stopal k telefonski celici. Toda sredi lokala se je mahoma ustavil. Preklicana ura! Kino... Marica! Saj ga čaka!

Milan se je zdramil iz sanj. Prvič je občutil grenkobo, da se mora nečemu odreči. Šele zunaj na cesti mu je odleglo. Hladni večerni zrak mu je kmalu izbistril glavo. In zdaj je stal tik Marice pred izložbo.

»Kako ti ugaja ta obleka iz žameta, Milan? Saj žamet mi dobro pristoji, kaj misliš?«

Milan je vzela njeno roko v svojo in jo lahno stisnil. »Zelo dobro!« je rekel z mehkim glasom. In potem sta šla brez besed drug tik drugega kakor že toliko večerov in toliko mesecev.

Pred hišo, kjer je Marica stanovala, sta se ustavila.

»Saj res, da ne pozabim, Milan!« je rekla Marica, medtem ko je odklepala vežna vrata. »Izpremenili smo telefonsko številko. Zdaj nimamo več številke 4616, ampak 5201! Lahko noč!«



Povej mi, kako ljubiš in povem ti, kdo si.

Ljubezensko pismo je izraz čiste- ga občutja, resničnega, neponarejene- ga značaja in torej — odkrita slika človekove notranjosti. Povej mi, kako ljubiš, in povem ti, kdo si! Če bi od človeka ne poznali nič drugega, kakor nekaj stavkov, ki jih je pisal svoji iz- voljenki, nekaj stavkov, s katerimi si jo je hotel osvoboditi ali pa jo še bolj prikleniti nase, — bi lahko o njem po- vedali več zanesljivejšega kakor pa po dolgih letih znanja in opazovanja. Ljubezensko pismo hoče dokazati: tak sem v resnici in takšno je moje resnično srce.

Ob naslednjih pismih znamenitih osebnosti naj bralec presodi, ali je ta trditev resnična. Vsakdo si bo lahko že med branjem teh pismen takoj ustvaril različno sliko pisca, njegov poklic, njegov življenjski nazor, njegov značaj. Težko, da bi se zmotil...

Tako je! Ali je res tako?

»Ne ljubim te sploh nič več, ampak te zaničujem. Grda, hudo nerodna, hu- do neumna pepelka si. Sploh nič mi ne pišeš. Svojega moža ne maraš več. Dobro veš, kako se veselijo tvojih pi- sem, in vendar mu jih ne napišeš, — samo pet, šest suhih vrstic vržeš na papir.

Kaj pa delaš ves dan, milostna gos- pa? Kakšni opravki ti jemljejo čas, da ne pišeš svojemu ljubemu. Kakšna naklonjenost duši in odriva nežno in trajno ljubezen, ki si jo obljubila nje- mu? Kdo bi mogel biti ta novi ljub- mec, ki ti ukrade vsak trenutek, ki vlada tvojim dnevom in te ovira, da ne moreš misliti na moža? Le pazi! Neko lepo noč bom vdrl vrata in prišel!

Res sem nemiren, dobra moja pri- jateljica, da ne dobim od tebe ni- kakršne novice. Napiši mi hitro štiri strani, in sicer same takšne ljubeznive besede, ki napolnijo moje srce z ve- seljem in srečo. Upam, da te bom lahko kmalu objel in te obsul z mili- joni poljubov, tako vročimi kakor solnce ob ravniku...

Ali se ne vidi piscu teh vrst, da mora biti prava mešanica Otela in Dona Juana? Ali more biti sploh za kaj drugega prida kakor za ljubezen?

Kako se torej imenuje ta slabič in su- žen žene? — Napoléon Bonaparte. Pismo je poslal svoji ženi Jospini med dvema svojima najlepšima zma- gama pri Arcolu in Rivoliju.

»Ti si res dobro dete, ker mi toliko pišeš, in zato boš tudi od mene do- bila takoj sporočilo.

Vreme je bilo tudi tu zadnjih štiri- najst dni tako slabo, kakor vreme le more biti. Najprej je zamrznila trta in potem smo imeli mraz, dež in vi- harje. Dosti smo morali pod šatori pre- trpeti. Zato pa je zdaj lepše. Prav nič prevročeni. Zlasti noči so prijetne. Če bi le ne bilo treba gledati žalostne igre, ko obstreljujejo vsak dan mesto, ki se vsak dan bolj izpreminja pred našimi očmi v razvaline. Cerkve, zvo- niki, cele ulice in naselbine, vse požira ogenj. Če ti bom kdaj vse natančneje opisal, mi ne boš verjela, da je sploh mogoče. Zaradi svojih kumar se pa le potolaži in lepo poskrbi za vse, ker mi boš s tem napravila veliko veselje. Saj sva sklenila, da se bova drug drugega trdno držala, ker je tako najbolje. Se nadalje me imej tako rada, kakor imam jaz tebe. Moja mati ti je odgo- vorila in gotovo si se razveselila. Zelo dobro misli s teboj. Če med stvarmi ni sukanca, sem ga najbrže pozabil zaviti. Morda je še doma pri likalniku in drugih rečeh.

Zaradi hišice sem pisal gospodu X-u. Vina ne morem poslati, dokler vročina ne poneha. Pozdravi pa grad- benega nadzornika in mu povej, da bo dobil poln sod. Tudi z vrtnarjem naj izpregovori pametno besedo, da ne bo kaj zastalo.

Tudi ti lepo pazi nase in glej, da ne bo kaj škodovalo njemu, ki je na potu, poljubi malčka in ostani mi do- bra...

Kakšen čstivreden trgovec in bru- men mešanec je moral biti pisec tega ljubezenskega pisma — kajti pismo je ljubezensko, vzlic sukanu in kuma- ram. Ali pa je vesten častnik, ki si je pridobil nekaj premoženja in se med bojem spominja svoje ženice in svo- jega gospodarstva? — Ne, to je bil največji nemški pesnik Goethe, ljub- lenec toliko žena in deklet, pesnik, ki je malo pred tem pismom napisal »Wertherja« in dolgo po njem »Trilo- gijo strasti«.

»Priznam ti, najdražja, da si želim najbolj žene s srcem, žene, ki zna lju- biti in biti hkratu dobra, nežna tovari- šica. Takšno ženo bom cenil in spo- štoval. Kako bom srečen, če se bo na- slonila na mojo ramo, brez preraču- njenosti in brez hlinjenja. Tako mi bo kakor takrat, ko je še živela moja mati, ki je bila tako dobra in je svojo tenkočutnost prepustila meni...«

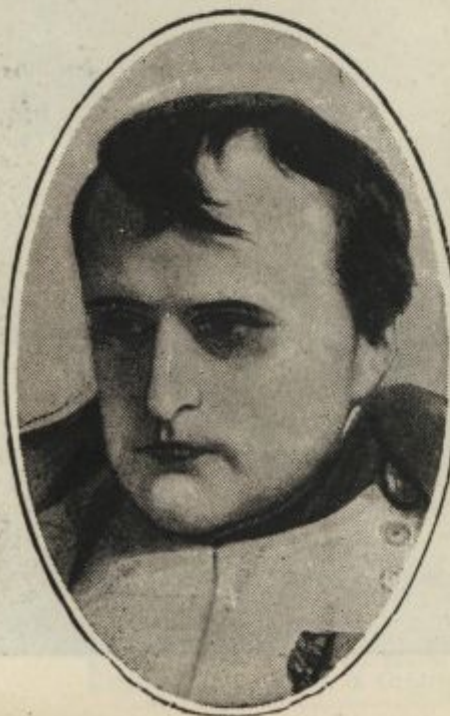
Koliko skrbnosti je v tej želji! Ka- tera žena bi si ne želela take ljubezni, katera ne bi bila srečna, če bi dobila takšnega ljubimca in zaščitnika? Hi- tro povejte, kako je ime temu vzoru dobrega zakonskega moža? — Pisec teh vrst je Landru, ki je umoril okoli dvajset žensk, in ženska, ki je do- bila to pismo, je bila ena njegovih žrtev.

Ženske so v svojih ljubezenskih občutkih — to lahko povemo brez ironije — dosti odkritosrčnejše in prav takšne so tudi v svojih ljube- zenskih pismih. Vendar pa časih lah- ko doživimo kakšno presenečenje. Preberite te dve pismi:

»Moj edini dragi! Čez nekaj ur od- potujemo — naše ljubko skupno poto- vanje je pri koncu! O, kako nerada se poslovim od vaju, ki sta moja lju- bezen, moje solnce, moj svet. In ču- tim že, kako je moje srce težko in žalostno. Toda v tolažbo mi je, ko vem, da sta skupaj, ko vem, da se ne boš čutil tako samotnega, ker ti bo dete prineslo življenja v tvojo osa- melost. Lepote juga so mu dobro dele, — zdaj naj se pa igra v pesku, le preveč naj se ne giblje.

Tako me mika vedeti, kdaj se bova spet videla. Ljubljeni moj, teh deset dni mi je bilo kakor sen; tako dober si bil, tako blizu sva si bila... Tako sladek je spomin na tvojo ljubezen, na tvojo nežno dobrotljivost, da bom obojega v T-em tolažbo pogrešala. Naša bolnišnica me bo tolažila. Samo da bi bilo vreme lepo!»

To je pa čisto preprosto, kaj? Dva mlada zakonca. Ona mora biti zdrav- nica ali bolniška sestra in njen poklic jo je iztrgal iz ljubezenske idile. Preprosto bitje brez visokih misli! —



Napoléon



Goethe



Aleksandra Fedorovna

To pismo je pisala zadnja ruska carica, žena v štiridesetih letih, svojemu možu po dvaindvajsetletnem zakonu!

»... Ker se pa moje srce boji, da bi vam ne bilo všeč, če bi morali brati toliko, kolikor bi jaz rada napisala, bom tu nehala. Poljubljam vam roko z isto nežnostjo, kakor prosim Boga za edino uteho svojega življenja, da bi vam dal dolgo, blagoslovljeno življenje, meni pa vašo naklonjenost, edino dobroto, ki si jo želim in ki po njej hrepenim. Slu, ki vam bo prinesel to pismo, sem sporočila vse, kar sem zvedela, zanašam se nanj, ker vem, da mu zaupate, kakor zaupate meni, ki bom nekoč vaša ponižna, ubogljiva, krepostna žena...«

Tudi ta ženska čuti to, kar piše. Da, nekaj preračunljivosti utegne že biti vmes. Morda je kraljeva ljubica in njegova sužnja. Toda hudobnosti v srcu, ki je tako ponižno, bržkone ni. — No, to pismo je napisala ženska, ki je bila sama kraljica in ime ji je bilo Marija Stuart. Pismo je bilo namenjeno grofu Bothwellskemu, njemu podložniku in ljubimcu, ki bi ji moral pomagati in ji je tudi pomagal spraviti zakonskega moža s poti.

Povej mi, kako ljubiš, in povem ti, kdo si!



Postelja Napoleona v Stresi



Najlepša cerkev sveta:
Velika katedrala v Soliji



Mati miru.

»Ali čuti vsaka mati, ko drži svoje prvo dete v naročju, da ji mora ta otrok pomeniti več kakor samo ljubko lastnino, da jo v doslej neslutem smislu veže s svetom, z vestjo človeštva? Kri, značaja, darovi in napačne dveh družin se zvežejo, in to drobno bitje jih bo vodilo dalje v daljnem življenju. Otroci tvorijo novo generacijo, kjer se marsikaj brez koristi izgubi, kjer pa tudi vzcveto nove dragocene misli.

Zena ima le redkokdaj oblast, da bi vplivala na politiko, finance in zakonodajo svojega naroda — toda narodi sestojijo iz družin, in v družinah gospoduje žena. Zveza najsilnejšega in najgroznejšega z najmanjšim in najpreprostejšim mora postati materi čim jasnejša, če hoče izpolniti svoje poslanstvo in doseči višjo zrelost.

Vojne so divjale čez svet, milijono-

nom mater so razstrelile sinove, jih pokvarile na duši in na telesu. — njih hčeram so ubile moč in zdravje; oslabile njih vnuke z lakoto in bedo. Žene so nagnile glave in pustile, da je drla kri čez nje, toda svojim domovinam so doprinesle največjo žrtev in kličejo zdaj: Maščevanje! Toda, — ali niso tudi milijoni sami pri sebi klicali: »Zakaj — zakaj? Kje je poslednji vzrok teh grozot?«

V mali družinski skupnosti leži seme za vso srečo in vse trpljenje človeštva. Dokler starši in otroci ne bodo hrepeneli po mirnem sporazumevanju, dokler se bodo bratje in sestre zasledovali s sovraštvom in zavistjo, dokler ne bo znal sosed s sosedom poravnati spora s pametnim pogovorom — tako dolgo od narodov ne bomo mogli pričakovati pripravljenosti za mir.

Matere, tu je vzvišena naloga, ki jo je Stvarnik dodelil vam! Doslej ste se dovolj malo brigale zanjo.

Matere miru morate postati — v tesnem krogu družine, otroške vzgoje, najprej pa v svojih srcih. Ne verjemite, da bo vaša zmaga lahka. »Pacifizem« sam je postal bojni klic nasprotnikov, ki iščejo prepira. Zdi se mi, da zaradi tega, ker hoče začeti na

napačnem koncu: lotiti se hoče dela pri koncu, začetka pa ni napravil.

Vsaka vojna zida temelje za nove vojne, ker napravi ljudi bolj nervozne, bolj maščevanja željne in hudobnejše. Ali ne vidite vsak dan okoli sebe takšnih posledic zadnjega krvavega boja med narodi? Ali se ne potaplja vsa človeška dobra volja v zagrenjenosti in razdraženosti?

Matere — matere — vsak sin, ki ga boste vzgojile tako, da se bo znal vselej premagati, vsaka hči, ki bo znala odpuščati, — vsaka zakonska dvojica, ki jo boste znale spraviti, bo korak naprej pri vašem delu ljubezni.

Mož, ki je nosil v svojem duhu skrivnost Boga, Stvarnika, in je v svojem srcu vedel za odrešenje človeštva, je izgovoril besede: Blagor krotkim, ker oni bodo podedovali zemljo (Mat. V. 5.). Kako — ali ne bo postala last bojevitih?

Ta mož je mislil na neko davno dobo v bodočnosti, ko bo sijala iz krotkih moč, — ki bo mogočnejša in bolj vzvišena kakor vse, kar imenujemo dandanes hrabrost.

Te besede je naslovila na vse žene znana pesnica Gabriela Reuterjeva in dodala: »Mislim, da me bodo vse žene, zlasti pa matere, razumele.

Storite si življenje dragoceno!

Storite si življenje dragoceno, da se vam ne bo razteklo med prsti in da vam ne ostanejo roke prazne, kadar prestopite prag starosti! Storite si življenje dragoceno, da prodrete v skrivnost tega edinstvenega, enkratnega daru. Storite si ga dragocenega in obrodite sad, da boste oplajali tudi druge in sejali seme in budili življenje. Nikar ne mislite, da je naš čas na zemlji samo prehodna postaja in da smemo vse, kar počiva v neznanih globinah našega bitja, odrivati z mislijo: cilj življenja je smrt.

Ne! Tukaj nam je živeti. Ali ni prav, da smo zadovoljni s tem, kar nam je danega? Če bi le mogli verovati, da je čudež življenja zmerom in sleherni uro med nami in se nam ponuja, da ga primemo in ujamemo. Če bi se le mogli otresti znote, da so bili nekdanji ali da bodo kdaj pozneje časi zaokroženi in dobri — saj so zmerom dobri, samo da živimo iz svojega časa za svoj čas in ga prav razumemo. Nikoli me ne bo minilo strmenje, kadar se bodo ljudje pritoževali, da vlada povsod otepe-

lost in da je življenje neznosno. Ti ljudje ne slutijo, da so sami postali nežive sence, ki s svojim duševnim smradom po trohnohi okužujejo zrak, ker se podijo za koristmi in vnanjimi dobrinami, misleč, da ujamajo srečo. Kako klavrn, napačen sklep! Nikoli ne moremo imeti ne sreče, ne vobče srečne misli o tem, kar si pridobimo navzven. Nemara da se za nekaj trenutkov porodi v nas majhna, zadovoljna ničemurnost, a le prehitro se moramo prepričati, kako prazno je vse to in da moremo same sebe le tedaj izpopolniti, če pridemo do pravega življenja. To pomeni: živimo v popolni neposrednosti, oblikujemo se po zakonih svojega bitja in pomnimo vselej in vsak hip, da držimo v rokah nekaj neskončno dragocenega, česar ne moremo nikoli več pridobiti, če izgubimo ta zaklad. Tedaj bomo doživljali življenje v vsej njegovi globokosti in lepoti, v vetru in cvetju, v hrani in telesu, v ljudeh in živalih, v delu in radosti, v gorju in žalosti, v rojstvu in v tem, da moramo umreti. (Fa.)

Družina

in nedeljski izleti

Nekaj let po vojni je izgubila nedelja svoj smisel in svoj glavni namen. Ljudje so bili vse bolj nestrpni in zabave željni, tako da so izrabljali nedelje za družabne prireditve, za svoje prijatelje in bežne znance in so tako odtegnili svoji družini še tisti edini dan v tednu, ki bi moral biti samo njej posvečen.

Mož se mora ves teden ukvarjati z delom, bodisi v pisarni, bodisi na drug način. Prav tako ima žena ves teden z gospodinjstvom več ko dovolj opravka in otroci s šolo.

Pravilno je, da si družina ohrani nedeljo zase. Obiske opravite med tednom zvečer ali pa popoldne. Ob nede-

ljah pa živite samo možu in otrokom. Ob nedeljah vam je mogoče uživati ves dan v krogu svojih. Pojdite na kratek izlet, zbudite v otrocih ljubezen do narave in smisel za njene krasote. Pojte z njimi, igrajte se z njimi, pozabite na svoje vsakdanje skrbi in se z vsem bitjem predajte brezdelju in oddihu.

Gospodnjsko delo si uredite tako, da boste že popoldne pripravili primeren prigrizek za mrzlo večerjo. Tako vam ostane ves popoldan in ves večer za družino. Pokažite možu veder obraz, da bo s tem večjim veseljem užival nedeljski počitek. In vzemite si časa za skrbi vašega otroka. Opazujte ga, izprašujte ga in mu obširno odgovarjajte na vsa njegova vprašanja. Nagovarjajte moža, da se bo vsaj ob nedeljah ukvarjal z otroki in se pridružil njih igri. Tako boste že v otroku zdramili smisel za družinsko življenje in ga vse bolj in bolj priklenili nase. Tako bo otrok tudi našel tisto tovariško razmerje do svojega očeta, ki toliko otrokom manjka!

Kakor mačka mlade...

Priroda je polna najčudovitejših reči. Najčudovitejše med vsem je pa gotovo materinstvo. Nič ni tako vzvišeno in lepo ustvarjeno kakor mati. Mati je bitje, dobri duh, ki bedi nad svojim detetom in mu daje prve moči za življenje. Mati je mati, naj bo kulturna Evropka, zamorka, žena s Polinezije ali pa samica iz živalstva. Priroda je obdarovala mater z nagonom, da ljubi svoje mladiče, da jih čuva in hrani in da žrtvuje svoje življenje zanje, če je treba.

Gotovo ste že večkrat videli mačko, kako z zobmi prenaša svoje mladiče iz kraja, kjer je nagonsko čutila, da niso več varni. Samica kenguruja čuva mladiče v vreči, ki ji je prirasla na trebuh. Kamorkoli gre, povsod nosi mladiče s seboj in jih skrbno varuje. Dosti primerov za brezmejno materinsko ljubezen v živalskem svetu bi vam lahko navedli.

A ljubezen človeške matere je največja in najlepša. Tudi naše matere so

nas nosile, dokler smo bili majhni in nebogljani. Moderne mestne matere vozijo svoje otročičke v lepih, udobnih vozičkih, ki ustrezajo duhu našega časa. Kmetiške matere pa še zmerom nosijo svoje otroke v naročju. Drugod prenašajo matere otroka na rami ali pa na hrbtu, zavitega v rjuho ali pa v vrečo, ali pa sedi otrok v majhni košarici. To košarico pritrjuje z jermeni na hrbet, otrok pa v njej lahko sedi ali leži, in mati breme komaj čuti.

Ciganke nosijo otroke v navadni culi. Žene manj kulturnih narodov poznajo različne načine, da udobneje pestujejo svoje otročičke. Matere v francoski Somaliji skoraj vedno pestujejo svoja deteta. Domačinke v Somaliji so znane, da posebno ljubijo in negujejo majhne otroke. Nikdar ne puščajo otrok samih. Tudi pri delu imajo otroka pri sebi. Nosijo ga v culi na prsih in so tega že tako vajene, da jih pri delu prav nič ne ovira. Zato se ne smemo čuditi, če ljubijo tam otroci

matere dosti bolj kakor očete.

Tudi Indijanka je zelo nežna mati. V neprehodnih stepah ni tvornic za otroške vozičke, pa tudi drugih vozov nimajo tam. Indijanke jezdijo časih več ur po pustinji. Svoje otroke vzamejo s seboj. Na vsako stran sedla pritrjuje dolgo, močno letvo, med obe letvi pa privežejo košarico, v kateri leži ali pa sedi otročiček. To nenavadno nosilnico brez koles vleče konj s seboj, in otrok se v njej prav dobro počuti, saj ve, da ima mater v bližini.

Indijanci so sploh zelo navezani na svoje matere. Če se Indijanec pregreši, ga lahko kakorkoli kaznujete, in nič vam ne bo zameril. A ko bi mu žalili mater, potem se bojte, zakaj gotovo se bo maščeval!



Indijanka se odpravlja s svojim detetom na pot



Mati in otrok iz francoske Somalije.

Sama ponoči na cesti

Čeprav slišimo vsak dan, da so postali ljudje popolnoma moderni in da so pokopali vse predsodke, je vendar ostalo marsikaj še pri starem. Če hodi ženska sama ponoči po ulicah, jo bo vsak bolj ali manj pozorno pogledal in iz obraza mu lahko berete nečiste misli.

Vendar je pa vsako noč dosti žensk na ulicah. Ta se je zamudila pri svoji prijateljici in se vrača pozno ponoči domov. Druga je tipkarica v časopisnem podjetju in konča šele ob enajstih zvečer svoje delo. Tretja je ves dan v službi in utegne le zvečer v kine-

matograf ali na drugo nedolžno zabavo. Četrta je bila z znanci v kavarni, in ker stanujejo ti znanci na drugem koncu mesta, se vrača sama domov. Takih primerov je vse polno, in če bi bili res vsi tako moderni in brez vsakršnih predsodkov, bi ne smeli videti nič slabega v tem, kadar srečamo ponoči žensko brez spremstva.

A važno je, kako hodi ženska ponoči po cesti. Ali je njeno vedenje tiho in kolikor mogoče brez izzivanja ali je pa nasprotno. Poznam ženske, ki so stare štirideset let in trdijo, da jih

ni nikoli noben moški na cesti nagoval, najsi so hodile ponoči ali sredi svetlega dneva po ulicah. In te ženske so bile v svoji mladosti prav prikupne zunanosti in zelo simpatičnega vedenja. Poznam pa tudi ženske, ki neprestano tarnajo, da nimajo na ulici nikoli miru. Niti podnevi niti ponoči! In nekatere izmed teh žensk so prav neznačne. Niti nimajo mikavne hoje, niti niso tako elegantno oblečene, da bi zbujale pozornost, niti niso v obraz videti lepe.

Kje tiči vzrok za to razliko?

Nedvomno je vse odvisno od tega,

kako se ženska na cesti vede. Če bo drzno premotrila z očmi vsakega človeka, ki ji pride nasproti, če se bo ozrla za vsakim, ki jo je minil, če si bo tiho pela, medtem ko odmevajo njeni koraki po nočni tišini — potem naj se nikar ne čudi, če jo bodo moški nagovarjali. In če bo na vsako besedo takoj odgovorila — čeprav z osornim ali užaljenim glasom — potem se tudi ne sme čuditi, če se nadležnega spremljevalca ne bo izlahka iznebila.

Ženska naj se na cesti zmerom vede tako, da ne zbujata pozornosti! To je glavno! Če mora ponoči hoditi domov, naj pospeji korak, naj se ne ozira na vse strani in naj gleda mimo ljudi, ki jih srečava. V takem primeru se bo redkokdaj dobil kdo, ki bi takšno žensko nadlegoval. In če jo, mu ne sme na nobeno vprašanje odgovoriti, še manj se pa ustaviti, ampak mora mirno — kakor da ne sliši in ne vidi — nadaljevati svojo pot. Če je mogoče, naj zavije v drugo bolj obljudeno ulico, in nadležnež se bo hitro izgubil v temi. Ženske, ki vedo toliko pripovedovati o svojih doživljajih na ulicah, so tega same krive.

Tudi se ženska ponoči ne sme ustavljati pred izlozibami. Najboljše je, da se kolikor mogoče podviza domov in da se ne ozira ne na desno ne na levo.



Angleška dekleta pri sportu

Isto velja tudi v primerih, kadar gredo ženske same v kavarno. Če bo ženska sama sedela v kavarni ter mirno brala časnike in pregledovala revije, ne da bi se ozirala na vse strani, bo tam prav tako varna kakor v spremstvu. Če bo pa gledala na vse strani, kadila cigarete in se tudi sicer tako vedla, da bo vzbujala pozornost — potem se ne sme čuditi, če se ji kdo približa. In nikakor ne sme pripisovati takih reči »svoji lepi zunanosti«, ampak edinole svojemu neprijetnemu vedenju! A. B.

»Me dojmý z Jugoslavič« (»Mojí vtiski iz Jugoslavič«, 94 strani, 43 slik, založila »Slovanská žena«, Praha 1935).

Pod tem naslovom je napisala Marie Omelčenkóvá líčno knjižico, v kateri popisuje vtiske in dojme, ki jih je nabrala lansko leto, ko se je mudila trí mesece v Jugoslavič. Marie Omelčenkóvá, ki je begunka iz Ukrajine in ki živi zdaj v Pragi, je zelo plodovita pisateljica in vneta pobornica za ženske pravice. K nam je prišla lani zato, da bi navezala stike z različni jugoslovanskimi ženskimi organizacijami in da bi zbrala tvarino za monografijo, ki jo pripravlja pod naslovom »Slavjanska žinka« (»Slovanska žena«).

Pisateljica je vsa navdušena za Jugoslavič. Najdale se je mudila v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, kjer se je seznanila z različni našimi kulturnimi delavkami in si ogledala s o raj vse ženske ustanove. Zelo jo je presenetila gostoljubnost in iskrenost, s katero je bila pri nas sprejeta.

V svoji knjižici je posvetila Omelčenkóvá posebno poglavje ženskemu tisku pri nas. Zelo se čudi nenavadno velikemu številu ženskih časnikov in revij v Jugoslavič, izmed katerih jih največ izhaja v Ljubljani. Nato navaja po imenu vse časnike, ki izhajajo v vseh treh kulturnih središčih v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu.

A. P-ova.



V.
knjiga



Za vsako nekaj



V.
knjiga

Dr. Karel Petrič

**Nega bolnikov in prva
pomoč pri nezgodah**

Faše

knjige



O. ŠEST

Kar po domače



čaj. arch. Rado Kregar

II.
knjiga

**Kaj moram vedeti
kadar si gradim
svoj dom**



KOLENDAR 1936

Vprašamo Vas, kaj dobite dandanes za 32 dinarjev?

Premislite malo!

S tem petimi knjigami, ki jih dobite za 32, s poštnino vred za 37 dinarjev, pa sebi in svojim dragim mnogo koristite. Iz njih se boste veliko naučili.

Prva letošnja knjiga »Kar po domače« je že priložena. V njej boste dobili razne mišljaje, kako se Vam je vesti ob različnih priložnostih. In še od srca se boste smejali omenjenim nerodnostim, ki jih nekateri zagreše.

Drugo knjigo »Za vsako nekaj« prejmete meseca oktobra. V njej boste dobili 60 krojev, slik in modelov za lepe pletene in kvačkane reči z natančnimi opisi. Eno samo delo, ki ga napravite po teh vzorcih, Vam strošek za knjige dvakrat povrne.

In druge tri knjige, ali niso tako rekoč zastonj?

Jamčimo Vam, da boste zadovoljni. Če ne, Vam pa denar vrnemo.

Tiste bl dan e knjige »Kar po domače« nite delo e pletene in kvačkane reči z natančnimi opisi. Eno samo delo, ki ga napravite po teh vzorcih, Vam strošek za knjige dvakrat povrne.

Mož je slabe volje . . . Ne vprašujte: „Zakaj?“ . . .

Slaba volja se pokaže pri vseh ljudeh, če so še tako mirni in se znajo še tako premagovati. Če naleti mož v službi ali pri delu na težavo, če noče iti vse tako svojo pravo pot, kakor bi moralo iti, če zahteva kakšno neprijetno delo od njega več časa in navora, kakor bi bilo njemu všeč, postane seveda razdražen. In to razdraženost imenujemo pri nas po domače slabo voljo. Tudi najlepši dan se mu zdi mrk in moten, vse je brezupno, brez lepših vidikov, in zmeraj je seveda okolica kriva, če kaj ni prav.

Žena mora poznati moža tako dobro, da vselej že na hitri pogled ve, kako je z njim. Recimo, da je slabe volje. Najneumnejše je, če ga izprašuje in sili vanj, češ, kaj se ti je pa primerilo? Sama se mora živeti v misli človeka, ki ga vse draži in jezi, da kar ne more s pravo besedo potožiti svoje smole.

Res ni mogoče predpisati splošnega pravila, kako naj ravna žena v takih primerih, ker je vsak mož drugačen. Toda največkrat bo žena storila najbolj prav, če se za možovo slabo voljo na videz sploh ne bo zmenila. Vestni se mora prirodno kakor zmeraj in gledati, da bo spretno obšla vsa vprašanja, pri katerih bi utegnilo priti do prerekanja. S tem bo odvzela možu vzrok, da bi iztresal svojo jezo. To seveda ni prav lahko, kajti človeka, ki je natak-njen, ujezi še muha na zidu. Žena mora torej poizkusiti vse, da prepreči vsako stopnjevanje razburjenja. Kosilo ne sme biti prismojeno, ničesar ne sme na mizi manjkati, zlasti pa naj žena pri takšni priložnosti ne začne govoriti o površnosti služkinje in porednosti otrok. Kazen, ki jo prejme grešnik ob takem času od hišnega gospodarja, navadno ni prav nič v skladu z grehom samim. Če so torej otroci na primer kaj zagrešili v šoli, naj žena počaka, da se očetova jeza poteže. Potem se bo vse dosti lažje in pravičneje uredilo. Zelo napačno je tudi, če začne žena pripovedovati možu o svojih težavah, čeprav ima pri tem dober namen, da bi mu po ovinkih povedala, da tudi drugim ljudem ne cveto rožice. S tem bo le še povečala njegovo nataknenost.

Žena mora poizkusiti vse, da na kakršenkoli način spelje moževe misli iz slabe volje, in sicer neopazno. Dala mu bo na mizo kaj takega, kar najrajši je, lepo se bo oblekla, ne da bi pri tem računala na njegovo pohvalo, sploh vse bo storila, kar bi ga utegnilo razveseliti. Zavedati se mora, da je slaba volja kakor mora, ki tlači moža. Morda bi se je rad otresel, pa se je sam ne more. Žena mu bo pri tem pomagala s svojo iznajdljivostjo. Časih, če se zgodi kaj nepričakovanega, izgine ta mora kakor megla v solncu. Le prava beseda pravo dejanje na pravem mestu, pa je ni več. V pusti vsakdanjosti brez izpremembe, brez pravega prizadevanja na ženi strani pa ne izgine tako rada.

Mnogo žena ve, da se njih možje najprej pomirijo in razvedre, če jih puste za kakšno uro same, drugi možje morajo iti v prirodu, kratek izprehod, in slabe volje ni več. Tretjega umiri knjiga. Tisti, ki zbirajo znamke, bodo med njimi najprej pozabili svojo nataknenost.

Nevarno pa je moža, ki je slabe volje, še podražiti, čeprav morda z dobrim namenom. Žena ne sme pozabiti, da so živci nataknenega moža v nekakšnem mrzličnem razpoloženju in da utegne povzročiti najmanjša nerodnost eksplozijo.

Torej nekoliko previdnosti in spretnosti, pa slabe volje ne bo več.

ZAKON

Mojzes: In Gospod Bog je rekel: »Ni dobro, da je človek sam; ustvariti mu hočem pomočnico, ki bo zmerom pri njem.«

Salomon: Čednostna ženska je dragocenejša od največjih bisserov. Možovo srce se lahko zanese nanjo in mu nikoli ne bo zmanjkalo hrane.

Jezus: Človek bo pustil očeta in mater in bo šel za svojo ženo. In postala bosta eno meso. In odslej boste zmerom eno meso. Kar Bog združi, tega naj človek ne razdira.

Homer: Nič ni lepšega na svetu kakor srečna zakonska

dvojica: sovražniku pogled na njiju greni življenje, a prijatelju ga sladi.

Freidank: Prava zakonca redkokdaj najdeš!

Luther: Tri vrste ljubezni poznamo: nepravno, naravno in zakonsko. Nepravna ljubezen išče svoje koristi, kakor iščejo ljudje denar, posestvo, čast in ženske izven zakona, čeprav proti božji zapovedi. Naravna ljubezen je med očetom in otrokom, med bratom in sestro. A preko teh ljubezni gre zakonska ljubezen. Podobna je nebeški ljubezni, vedno gori z istim žarom in nikoli ne išče drugega kakor zakonskega tovariša. Ta ljubezen pravi: Nočem tistega, kar je tvoje, nočem zlata in srebra, ne tega ne onega, jaz hočem sa-

mo tebe vsega ali pa nič drugega.

Rodbina je vir blagoslova in neblagoslova naroda. Vsak izmed zakoncev naj izpolnjuje svoje dolžnosti: mož naj pridobiva, a žena varčuje!

Shakespeare: Kaj je prisiljen zakon drugega kakor pekel? Prenagljen zakon ni nikoli prida!

Montaigne: Dober zakon stremiti po podobi prijateljstva. Z zakoni je prav tako kakor s ptičkami: ptički, ki niso v njih, silijo vanje, in tisti, ki so v njih, silijo iz njih!

Molière: V zakonu ima — kakor tudi drugod — zadovoljstvo večjo vrednost od bogastva.

Voltaire: Prvi mesec v zakonu je mesec medu, drugi mesec pa mesec absinta.



Kulturna lepota

Nesrečni zakon

Ceprav je zakon za večino ljudi edina pravilna življenjska oblika, vendar lahko rečemo, da so resnično srečni zakoni prav redki. Zakon je le tedaj res srečen, kadar sta se oba zakonska tovariša vživela v svoje medsebojne razlike. Največkrat se pa to nikoli ne zgodi. Posledica tega je telesna in duševna razryvanost obeh zakonskih tovarišev, ki doživl časih prav tragičen konec.

Zakaj se zakoni »ponesrečijo«? Zaradi tega, ker je z njimi prav tako kakor s kemičnimi poizkusi. Da se posrečijo, morajo biti sestavni deli mešanice v pravem razmerje. Vsakdo pozna pogoje za dober zakon: telesno zdravje, dovolj trdna premoženjska opora, zmožnost vživljenja v tovariševo dušo in naposled — pa ne nazadnje — obojestranska telesna in duševna sorodnost. Ti štirje pogoji pa so le v malokaterem zakonu res združeni.

Vsakdo, kdor se misli poročiti, bi moral samega sebe preizkusiti, ali ima vse te lastnosti v dovoljni meri. Posvetovati bi se moral s človekom, ki pri zakonu ni prav nič prizadet. Najpametneje bi bilo, da bi poiskal zdravnika, ki je hkratu tudi dober psiholog. Tak zdravnik bo imel največ vpogleda. Zakonske posvetovalnice so uvedli že v mnogih državah in povsod jih vodijo zdravniki.

V vprašanju telesnega zdravja je zdravnik tudi edino primeren, da odloča in svetuje. Tu mora vsakdo premisliti tri reči: ali nima nalezljive bolezni (jetike itd.), ali nima bolezni, ki krajša življenje, in ali nima bolezni, ki bi ogražala zdravje otrok? Vsakdo, ki mu je priložen ali pa privzgojen čut odgovornosti, bi se moral dati pred zakonom preiskati. Pri nas je bila to do nedavnega celo dolžnost in brez zdravniškega pregleda sploh ni bilo mogoče skleniti zakona. Zaradi konservativnosti neke veropovedi pa so morali to uvedbo žal preklcati.

Glede vprašanja denarne podlage v zakonu zdravnik seveda ne more odločati in svetovati. Tu je pač vsakdo navezan nase. V sedanjih časih mora biti človek še zlasti previden. Zaradi nestalnih razmer pa časih tudi trezna razsodnost nič ne pomaga. Zato se potem rado primeri, da preide vse gospodarsko breme v zakonu na ženo. Tisti možje, ki si mislijo, da morajo biti oni edini in neomejeni gospodarji v zakonu, trpe seveda potem na nekakšnem občutku manjvrednosti, ki pa je seveda nepotreben in neupravičen.

Potem pridemo do vprašanja, kako morata biti mož in žena po značaju ustvarjena, da se bosta v zakonu uje-

mala. So ljudje, ki bi se sploh ne smeli nikoli poročiti. To so zlasti tisti egocentrični ljudje, ki jim je popolna neodvisnost vse, in možje, ki so duševno kar preveč razviti (izumitelji, vodilni politiki i.d.). Potem seveda tudi vsi asocialni ljudje.

Kdor ima smisel za skupnost, se bo zlasti ogibal te napake, da bi izkušal svojega zakonskega tovariša »polesti s kožo in lasmi«. Spoštoval bo tudi tiste njegove črte značaja, kjer se ne ujemata docela.

Vsekako se bosta dva človeka gospodovalnega značaja v zakonu slabo razumela, prav tako pa tudi dva človeka, ki sta premehka. Potrebno je tudi, da izpolnjujeta vsak svojo nadarjenost za gospodarstvo. Če sta oba gospodarsko nenadarjena, bo njun zakon doživel najbrže prav kmalu polom.

Pomanjkanje telesne in duševne povezanosti je eden glavnih vzrokov nesrečnih zakonov. Človek bi skoraj ne verjel, kolikokrat ta povezanost manjka. Vzlic temu pa je mogoče časih rešiti take zakone, če gre za motnje, ki jim lahko pomaga zdravnik.

Tam, kjer pa odpove ta povezanost šele takrat, ko sta oba zakonca že nekaj časa poročena, se navadno dogaja, da se oba narobe vedeta. Medsebojni položaj še poslabšata s tem, da sta drug proti drugemu neznozna, namesto da bi hodila nasprotno pot in poizkušala vse mogoče, da bi se drug drugemu prikupila.

Dostikrat se zgodi, da se poročen mož ali pa poročena žena kje drugje zaljubita. Preden se mislita ločiti, naj se vprašata, ali imata pravico kupiti novo srečo z nesrečo svojega zakonskega tovariša. Pa tudi to, ali ne bo nova sreča samo laž, samo slepilo.

Zdravnik-svetovallec, ki je hkratu tudi dober psiholog, bo v nesrečnem zakonu pogosto lahko pomagal, znal bo poseči v marsikatero težavo in jo odpraviti. Seveda pa bo vzlic temu ostalo še precej zakonov, ki jih ne bo mogoče rešiti.

V naši založbi sta izšli dve knjigi, ki podrobno obravnavata zakon ter njegove dobre in slabe plati. Prvo je spisal R. Gerling in ima naslov »Siti možje — Vzgoja za zakon«, druga pa je delo znamenitega ameriškega sociologa B. Macfaddena in se imenuje »Mož in zakon«. Naročnice »Žene in doma« dobe vsako za 15 dinarjev. Knjigi zaradi njune tehtne vsebine najtopleje priporočamo.

OROŽJE ŽENE

ŽENSKA IMA TRI VRSTE OROŽJA, S KATERIMI LAHKO ZMAGA V BOJU ŽIVLJENJA: DOBROTA, LJUBEZEN IN RAZUMEVANJE!

VSAKO DRUGO OROŽJE SE BO OBRNILO PROTI NJEJ SAMI, KER NI V SKLADU Z BISTVOM ŽENSKOSTI IN S PRADAVNIM IZRAZOM NJENENGA BITJA.

Z LEPOTO, S PONOSOM IN Z RAZNIMI TALENTI ŽENSKA PRIVLAČUJE.

S PREKANJENOSTJO IN HLADNIM RAZUMOM DOSEŽE ŽENSKA LAHKO KRATEK NAVIDEZEN USPEH, KI SE HITRO RAZBLINI V NIČ.

S TRMO LAHKO NA ZUNAJ KAJ DOSEŽE.

A TAM, KJER SI HOČE ŽENSKA NEKAJ OSVOJITI, OHRANITI IN BRANITI, TAM MORA BITI DOBRA, LJUBEČA IN POLNA RAZUMEVANJA. DOBROTA OHRANI — NEDOBROTA ZMELJE!

KJER JE DOBROTA, TAM JE ZMAGA IN TAM BO VSE SAMO PO SEBI DOBRO.

KJER JE LJUBEZEN, TAM JE TOPLOTA IN ŽIVLJENJE.

KJER JE RAZUMEVANJE, TAM NI SLEPOMIŠENJA — TAM JE JASNOST.

TE TRI VRSTE OROŽJA NAJ BI BILE KAZIPOT ZA SLEHERNO ŽENSKO!



Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Pri dirki v Ascotu, kjer se pokažejo nove atrakcije, so dobile največ priznanj pikčaste obleke



Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.



(Nadaljevanje.)

Tam notri so se prepirali in toliko da se niso stepli. Potem so šele odhajali, drug za drugim, nekateri v skupinah. Bende je bil ogorčen, dr. Žnidar je bil še bolj ogorčen. Leben je bil divji in gospod Schieber je bil še bolj divji, ker je bil na koncu vseh koncev prištorkljal v sobo pijani delavec Jože in se tam izkričal, češ: «Gospod Schieber me bo jutri vrgel iz službe, ker nocoj nisem prišel glasovat. Jaz pa imam že drugo službo, in gospod Schieber me lahko...» Spravili so ga iz sobe in zunaj so se baje celo topli. Potem ga je odvedel policaj Edinec.

Vse je bilo ogorčeno. Vsak je bil «sveto» jezen!

Vsi so odšli in zadnji so celo pozabili utrniti luč.

Soba je bila vsa zadimljena, na tleh so ležali stoli družno z ogorki vžigalic in čiki. Na mizah so stali prazni litri in ob njih kozarci z ostanki.

Tam v kotu pa je slonela pozabljena Naškova palica.

In to je bilo žalostno.

«Hal» je dejal Žnidar svojim pristašem. «Tile sokolski smrkavci, zdaj so se polakomnili čitalničnega premoženja. Naj ga imajo! Mi pa ostanemo, kakor smo bili, in videli bomo, kdo bo imel zadnjo besedo!»

«Zmagali smo!» je dejal Bende pri Marnu. «Zdaj pa v boj! Zdaj bo videla ta klerikalna golazen, kaj se pravi biti Sokol!»

Isto noč je Karli čepel na podstrešju. Ob svitu stare hlevske laterne je brskal po knjigah in papirjih. Našel jih je bil v stari skrinji, iz katere si je hotel vzeti svoj kovčeg.

Nikdar jih ni iskal. Saj tudi ni vedel zanje, in oni dan, ko je skrnil kovčeg v skrinjo, se mu je preveč mudilo, da bi se mogel zmeniti zanje.

To so bile šolske knjige njegovega brata Egon, ki se je bil med vojno ustrelil v Leobnu. Njemu je bilo tedaj dvanajst let.

Brat Egon je bil pesnik in se je ustrelil baje zaradi neke ljubezni.

Ustrelil — samo pomislite — ustrelil se je bil. Sam si je bil vzel življenje — tako — od danes na jutri. Ob tri četrt na šest je še živel, se gibal, gledal, ob šestih je bil — mrtev. Zaradi ljubezni! Tu se odpira Karliju nekaj velikega, nerazumljivega, nepojmljivega, kar je viselo nad njim prva leta po bratovi smrti kakor črn strah. Sedaj je le še iskal, krčevito iskal sled, po kateri bi našel pravo pot do bratovega zadnjega izdihljaja.

Tetka ni hotela nič povedati. Ona je že vede'a. Po nekkih listih so bile natisnjene njegove pesmi. Toda Karli, ki jih je nekdanj čital, ni mogel verjeti tistim besedam.

Tu so samo šolske knjige, počekane in cunjaste, saj sta jih imela tudi Franci in Leo, bodoča gospodarja

Vobachove baharije. Naj jima bo! Karliju je dovolj vsega. Njega ne bodo videli več.

«Brat Egon — daj mi vsaj eno znamenje, kako je bilo s teboj! Gotovo so tudi tebe tako sekirali. Brat Egon, saj me nisi imel rad, pravo figo si se zmenil zame, smrkavec je bila tebi edina beseda zame. Šel si mimo mene, preko mene — nič toplega ni bilo med nama. Niti med nama, niti med menoj in onima dvema, niti med onima dvema in teboj. Mi nismo bratje. Mi se nimamo radi, in jaz tudi tebe nisem imel rad, ker me nisi maral, ker se nisi zmenil zame in ker si mi bil tuj. Žalil si me kakor vsi naši. A danes pojdem iz očetove hiše, brez slovesa in brez dobre misli. Za vedno pojdem, Egon, poslovil sem se samo od tebe. Še od tetke ne, od ljube tete...»

V očeh se mu je zasvetila mokrota.

Jokal je nad veliko krivico, ki se mu godi.

Doma, eh, tu doma so sploh sami okrutni — osli. Vedno mu očitajo, da ni za nič. Očitajo — očitajo! Mama se jezi in tarna, oče ga sploh sovraži, brata ga ne pogledata in nikdar ne vzameta s seboj na zabave.

In drugi?

Zabavljal je javno na Sokola in zaradi «bratstva» — oni dan pa so ga odpodili... Vsi mislijo le slabo o njem. Ali ga ni tudi Anamarija, njegova najbolj stalna «ljubezen», nekako tuje pogledala, da je zardel. Da — ona je zavedna Sokolica.

Zaveden! Zaveden! Pa bodi, če moreš! Če so pa drugi taki! On gotovo ni kriv! On prav gotovo ne!

Oh, kako rad bi bil on zaveden Sokol, odločen in delaven, in Orjunaš s kapo, navdušen in zanesljiv, ako bi ravnali z njim vsaj tako, kakor z onim gospodom Ničeso, ki je bil prišel nedavno iz Ljubljane semkaj in se sedaj tu ščeperi. Saj govore o vsaki priložnosti toliko o lepah idejah. Ideje so že lepe, a kako se njih podgoriški zastopniki po njih ravnajo?

«Gospod Ničesa se sme ščeperiti vpričo njih, jaz pa naj bi bil pasje ponižen kuže. Podrepnik! Brez svoje besede. Jaz pa hočem imeti pravico do svoje besede. Hočem!

Saj me je bilo res malo sram, da sem šel s Francem na klerikalno veselico in tam zabavljal na njihovo «bratstvo». Takoj so me zapekle lastne besede, brž ko so bile izgovorjene. A pekle so me tudi poprej, tako dolgo, dokler jih nisem izbleknil.

Morda naj bi bil sam zase zadovoljen s Francevim prijateljstvom in naj bi nič ne sili med one.

Silil, silil — saj ne morem živeti kar tako v božji dan, miren in sam zase, jaz moram siliti, prav siliti med mnoge različne ljudi.

Franci in Leo imata denar, povsod se podita okrog. In celo tisti, ki ju ne morejo videti, ju pozdravljajo in upoštevajo.

Jaz pa nimam nič — ne denarja, ne človeka. Prijatelj Franc, to je še premalo, in dekleta? Do tistih, ki bi njega hotele imeti za fanta, mu ni, take, kakršno bi si on želel, pa ni, take, da bi ob njej ne mogel pomisliti na nobeno drugo.

Anamarija — zbogom! Kar vzemi svojega doktorja! Bodi srečna! Jaz pa grem med vragove!

Egon se je ustrelil!

Jaz pa naj bi se obesil, da bi naši lahko jokali in žalovali kakor za njim in da bi bilo tistim, ki me sedaj prezirajo, nerodno in žal.

Jaz pa bi bil mrtev. Čisto mrtev!

Zanimalo bi me, kdo bi se jokal ob mojem pogrebu.»

Za zdaj je jokal sam, ker je bilo vse tako bridko in ker ni bilo nikjer niti razumevanja niti usmiljenja. Na moč se je smilil sebi, pa se tega ni prav zavedal.

Še pred peto jutrnjo uro je bil na državni cesti s težkim kovčegom v roki na potu proti malo bolj oddaljeni železniški postaji.

Tudi jokal je, potem preklinjal, delal načrte in grozil v ponosnih, maščevalnih sanjah o svoji vrnitvi.

Takrat bo tudi vrnil očetu ukradeni tisočak! Sicer kradeta Franci in Leo kar na debelo! A on — on mu ga vrže na mizo, tedaj, ko se vrne kot gospod doktor!

Na cilju je bilo še pol ure časa do vlaka. Časa dovolj za vse uporne, maščevalne, hudobne, cmerave, spokorne, otožne in solnčne misli.

Vlak je zapiskal.

«Zbogom, Egon brat!

Zbogom, Anamarija!

Zbogom, Franc, in tudi ti, Lojze Leben! Vi vsi, ki ostanete tam pod hribom!

Zbogom tudi vi, grdi starši!

Jaz grem v Beograd!

V Beograd!

Na pot! Na veliko, dolgo pot!

Podgorica piši me v uhl!»

Šele ko se je na ovinku še enkrat ozrl, se je spomnil nanjo.

«Tetka Malči, dobra, ljuba — odpusti!»

*

Odzvonilo je odmoru ob desetih.

V razredih je bil šunder splahnel v brnenje.

Učitelji so odhajali iz konferenčne sobe, in kmalu nato je zavladala na hladnem hodniku tišina, ki jo je motila le rahla enakomerna molitev. V četrtem razredu so imeli verouk.

Srečala sta se na hodniku, ona je prihajala iz mesta, on pa je šel s svojim katalogom pod pazduho v prvo nadstropje.

Po stari navadi se je izkušal delati popolnoma ravnodušnega in je pozdravljal kolikor mogoče malomarno. Pa je le opazil, da mu je prav živahno odkimala. Od strani je videl široko obrobline, ostre leče njenih naočnikov. Dve leti! O ne — dve leti in pol že traja ta — fiksna ideja, kakor mu je tako lepo tolažilno odpisala nekdanj.

«Danes pa imam novico za vas, Lojze!»

Prestrašil se je. Veselo prestrašil. Kaj? Kako? Novico?

«Novico imate? Zame, gospodična Dolinarjeva?» je vprašal.

Stopala sta trdo drug tik drugega po stopnicah navzgor. Nenadoma se je spomnil. Ah — morda so me že prestestili. Zvedela je pri nadzorniku in zato je tako vesela. Mora pač biti dobra z menoj še teh nekaj dni! Kajne? Saj je tako? No, bo pa vsaj mir, saj je vseeno.

«Ali niste nič več radovedni?»

Skomignil je z rameni.

«Vobachov Karli je ušel. Dva dni ga že pogrešajo.»

«Karli?» se je zasmel. Ah, ti ljuba moja duša, kaj ti je danes? Ali se ti morda zdi, da se ti odnikam? Ali pa se ti zdi, da je moje ljubezni konec in da je zdaj že čas za tvoje obljubljeno prijateljstvo? Ali pa? Kaj? Ah da, Karli je pobegnill! Mračno je dejal:

«Fant ima prav! Tudi jaz bi pobegnill! Zadnje ostanke svoje korajže bi zbral in pobegnill! Kam pa je ušel?»

«Saj ne vedo! Pravijo, da se bo vrnil. In jaz mislim isto. Karli se mi ne zdi taka skala v morju. Kaj? Ali hočeš res pred menoj pobegniti, dragi dečko? Ljubiš me! Kako čudno je to. Tako čudno, da jaz tega dve leti nisem mogla niti hotela verjeti, dragi dečko!»

«Fels im Meere?» je mrmral Lojze Leben. «Ali hoče mar spet mene zbadati? Tu je že ta neumni razred.

Fizika — akustika! Morda se bo Karli vrnil — jaz bi se najbrže nel!» Prav trdo je treba govoriti, morda vsaj sčasoma zaleže! Ali pa tudi ne — saj je že vse preizkusil na tej ženi, na tej železni ženi. «Vi Karlija ne marate? Jaz pa ga imam zelo rad! Klanjam se!»

«Rajši kakor mene?» je dahnila polglasno. Ustne so se smejale, oči pa, zastrte z debelim steklom, so vpraševale, vpraševale za nebeško blagovest svojega srca.

Zgrabil jo je za zapestje. Kaj? Kako? Igrati se ne smeš z menoj, draga moja! Tega pa ne smeš začeti! Tega ne!

«Odpusti!» Ne glej me tako divje! Saj jaz ti nič nečem! Saj te nečem vzeti tvoji ženi. Hvala ti za vso tvojo ljubezen — tako dobro mi je ob njej.

Izpustil je njeno roko, se obrnil in odprl vrata. Slišal je še, ko je rekla, stopivši v ravnateljstvo pisarno: «Dober dan, gospod...»

«Odpusti!...» Še «dragi» bi bila morala reči! Bi bila morala... Na tleh so vsi možati sklepi, ti so bili res — možati! In žena? Francka? Ali bo vendarle pogodila? Oh, ona sluti — pri vsej svoji omejenosti ni tako slepa. To je menda vsem ženam skupna last, da zaslutijo nevarnost, da prav natanko začutijo, ako se zatekajo njegove misli, ki že davno niso več njegove, k drugi.

Ali ni Francka brhkejša in mnogo zalša od Berte? Berta sploh ni zala! Berta je le ljubljena, edino od njega ljubljena žena...

Ko je šla domov, je premišljala, ali naj mu spet piše. Kaj naj mu piše? To, kar mu je že tisočkrat napisala? Da je najbolje, da se ločita za vedno. Saj je vendar že prosil za premeščenje. Ali naj prosi še ona? Saj mora vendar vedeti, da ne more biti nič iz tega, da je to vendar blazno. Tudi to mu je že vse pisala. Saj ji je sam že trdno obetal.

Ah, obeti in trdni sklepi!

Kaj pa pričakuje? Saj ni gorkote v njej! Ni je! To je še vse premalo.

Premalo?

*

Leopold Krančan je imel vinsko pivnico v Rauberski ulici. Ta pivnica je bila precej umazana, a prav živahna beznica, kjer so se ob vinu in smrdljivem žganju šaljali razni ljudje. Mešetarji, ki so prežali na poslovne dobičke, prekupci bukovih drv in drobnice, barantači z napol crknjenimi konji, prodajalci in kupci, večinoma kmetje, bolj ali manj zapiti, ki so rajši hodili semkaj kakor v gostilno, ker je bilo vino cenejše in Polda Krančan vljudnejši in bolj domač od običajnih natakarič, ki znajo biti domače le z boljšimi gosti.

Polda Krančan je bil, mimogrede povedano, tudi velik falot in zakotni pisar. Svojo tretjo ženo je spravil srečno v grob, zdaj se je že bahal, da mu gledajo spet tisočaki skozi okno v bajto, to se pravi, da se mu ponuja petična nevesta.

Mladi Jože Hovnik je stal ob vratih in se jezil. On se že ne dotakne pijače v tem umazanem brlogu, iz teh nemarnih kozarcev, v družbi teh barab in klatežev.

A tam ob točilnici je slonel njegov oča, pijan kakor mavra. Dva dni ga že ni bilo domov in nocoj ga je prišel Jože sem iskat in res ga je tu dobil pri barantiji. Bog ve, kod je prenočeval. Doma pa kovačnica, njive in gospodarstvo. Mati se križa in joče, Jože pa podkava konje, vozove in kolesa pa še v hlevu in na njivi mora pomagati. Stari pa — hej, le da je kakšen dinar za žganje! Denar za davke je treba skrivaj izprositi od strank. Kako nerodno je Jožetu, kar sram ga je, kamor se prikaže.

(Dalje prilagodjic.)



Stana Vinšek:

Polžek

POLŽEK LEZE, POLŽEK LEZE
PREKO POLJA, PREKO STEZE
PROTI GOZDU IN NAVKREBER
PREKO SEDMIH STRMIH REBER,
LEZE V HRIBČEK VES RAZVNET,
DA POGLEDA V ŠIRNI SVET.

KO NA HRIBČKU OBSTOJI,
V GLAVI SE MU ZAVRTI —
S HRIBČKA PADE REVEŽ MLAD,
SI POBIJE NOS IN VRAT,
DESNI ROG MU ODLETI —
OH, UBOGI POLŽEK TI!

LJUBI BOGEC IZ OBLAKA
GLEDA POLŽKA, KI TAM PLAKA...
KER NE VIDI RAD NESREČE.

BRŽ OBRNE SE IN REČE:
DEŽEK, KANI IZ VIŠAV,
DA BO POLŽEK ZOPET ZDRAV!«

DOBRI DEŽEK — EN, DVA, TRI! —
HITRO IZ NEBA ROSI,
VSE OSVEŽI, VSE ZALIJE,
DA ŽIVLJENJE NOVO VZKLIJE.
POLJE VRISKA, HRIB IN LOG:
POLŽKU ZRASE NOVI ROG!

Griša Koritnik:

Kaktus in roža

Trd in bodičast kakor jež je čepel zeleni kaktus v svojem lončku.

Njemu nasproti se je bahato šopirila na sončnem balkonu vitka rdeča roža.

»Ubožec,« ga pomilovalno ogovori visoka soseda, »kako si nesrečen. Nič drugega te ni ko trda zelena koža in zopne ostre bodice, ki kvarijo še tisto malo veselja, ki ga ima kdo s teboj. Mene poglej, kako prešerno se razdavam v sončnem žaru in razveseljujem vse okoli sebe s svojo bohoto lepoto. Za vsakogar imam kaj prijetnega: temu se pasejo zadovoljne oči na mojih rdečih cvetovih, oni se naslaja z mojimi sladkimi dišavami, tretji občuduje mojo vitko postavo in moje lahne kretnje, kadar zaveje vetrič preko balkona — ti pa nimaš ne tega ne onega, skromno in klavrno se stiskaš v svojem lončku in celo zvedljivi sončni žarki komajda najdejo pot do tvojega skritega bivališča. Res, kar smiliš se mi, zeleni bratec.«

»Hvala ti, rdeča sestra,« odvrne skromni samotar v lončku. »Priznavam, da si lepša od mene, in blagrujem urice, ki so mi dodeljene v tvoji prijetni bližini. Kljub temu pa nisem nesrečen v svojem bornem lončku. Čisto zadovoljen sem, in za nič na svetu ne bi zamenjal svoje drage hišice.«

»Saj ni mogoče, da bi bil srečen, ko pa nimaš ne težkih cvetov, ne sladkih dišav, ne vitke stebelke, da bi se ponosno oziral okoli sebe in razsipal svojo bujno lepoto. Vsaj jaz ne bi mogla biti srečna na tvojem mestu.«

»Razvajena si, sestra, kakor vidim. Slepo si zaverovana v svojo cvetočo mladost in bujno zunanost, pa ne

moreš videti tega, kar se skriva pod njo. Jaz pa imam za srečo samo to, kar je zdravo in trajno, in zadovoljen sem s svojo trdo kožo in krepko koreniko v prsti. Pogosto se bojim zate, nežna sestra, ko stresa veter tvoje težke cvetove in se ti drobno telesce šibi in maje, da bi se ti malone prelomilo. Kar zabolelo me je oni večer, ko je hladno završalo preko balkona in si se s svojim obrazom sklonila tako nizko proti meni, da bi te bil skorajda ranil s svojo bodečo kožo... Oh, sestra, ne zameri, toda tvoja lepota je tako izpostavljena vetru, mrazu in bodicam...«

Roža pa je samo prešerno strela s svojimi težkimi rdečimi cvetovi, češ, ostani lepo v svojem lončku, zeleni kaktus, mene pa nikar ne pomiluj, če mi prijatelj veter boža in poljubljuje cvetoče lice...

Neki večer je zavela od polja sem ostrá sapica in ledeni val je vso noč nemilo plahutal z okenskimi zavesami na balkonu. Roža je od mraza trepetala in se zvijala pod bičem vetra. Njeni rdeči cvetovi so se kupoma osipali na tla. Ko je kaktus drugo jutro odprl plahé oči, je zagledal pred seboj namesto sinočnje bujne kra: otice zgolj drobno, golo stebliko, na kateri so klavrno čepeli osamljeni popki in osute cvetne glavice. Krog in krog stebelca pa so ležali kupoma napol veli rdeči cvetovi kakor mrliči po krvavi žetvi na bojišču. Trdi, bodičasti kaktus pa je ostal v svoji skromni hišici zdrav in nepoškodovan. In čez nekaj dni, ko ga je ogrelo žarko julijsko sonce, se je njegov stasiti in sočni popek razpočil v tak razkošen cvet, da je njegova prazna in gola soseda kar zadrgetala od občudovanja in skrite zavisti. Ali trezni čokež v skromnem lončku se zaradi svoje nenadne lepote ni prevzel kakor pred dnevi njegova visoka rdeča soseda, marveč je samo hvaležno zahvalil sonce za njegovo blagodat. In ko je čez nekaj dni spet izgubil svoj kratkotrajni nakit, se tudi ni jokal in žalostno tožil, marveč se je vdano stisnil v svoj ljubi lonček in pričakoval v njem novega poletja in nove sreče.

ČIN in ČAN

Da, da, saj je žalostno, all resnično je! Na Kitajskem živita dva dečka — obema je po dvanajst let — ki sta se nedavno tega kosala, kateri izmed njiju se zna bolje lagati. Dečkoma je ime Čin in Čan, in kar takoj vam povemo, da je Čan zmagal. Lagala sta se kar tri tedne zaporedoma, bitka je bila vroča, da nikoli tega, in ljudje so se trumoma zbirali okoli dečkov, ki sta se zmerom huje in huje lagala.

Če bi vam hoteli opisati vse laži, ki sta jih povedala mlada Kitajčka, bi morali napolniti z njimi pet številik

»Žene in doma,« in ker to ni mogoče, vam opišemo samo tiste, ki sta jih pripovedovala zadnji dan pred Čanovo slavno zmago. Mimogrede vam moramo povedati, da si je Čan s svojo zmago priboril naslov »Kitajski prvak v laganju — Čan Nepremagljivi«.

»Lansko leto sem se odpravil s svojim očetom na ribolov,« je pripovedoval Čin. »Sedla sva v čoln in odveslala po širokem morju. Ko sva spustila mrežo v morje, je oče izmollil kratko molitev k bogu ribolova. Ko je odmollil, sva zgrabila mrežo in jo jela vleči v čoln. A kdo popiše najlno začudenje, ko sva privlekla na dan tolikanj bogat plen! Oba sva morala skočiti v morje, da so imele ujete ribe

dovolj prostora v čolnu, medtem ko sva midva porivala čoln proti obrežju. Ves čas sva morala z nogami plavati, z rokami pa porivati čoln proti obali, kjer so naju že pričakovali kupci rib.«

»A jaz sem videl ondan nekaj prav nenavadnega!« je pripovedoval Čan. »Mala petletna hčerka stražarja Tsunga Tsanga je stala na trgu in prosila miloščine. Siromašni in skromni ljudje so prihajali mimo nje, ne da bi ji kaj dali. A vsak bogataš, ki je šel po trgu, se je ustavil pred njo in ji stresel v naročje vse, kar je imel v denarnici in v žepih.«

Vidite otroci, prav ta laž je pridobila vrlemu Čanu naslov kitajskega prvaka v laganju...

Rešitev ugank iz štev. 7.

Rešitev sestavljalke.

Brez dela ni jela.

Rešitev magičnega kvadrata.

	1	2	3	4
1	M	I	L	O
2	I	M	A	M
3	L	A	M	A
4	O	M	A	R

Rešitev magičnega kvadrata.

	1	2	3	4
1	Š	K	O	F
2	K	U	L	I
3	O	L	E	G
4	F	I	G	A

Rešitev zlogovnice.

Evropa.

Rešitve ugank.

kava	oves	las	romar
lava	seno	sol	omara
lama	osel	sok	komar
mama	lesa	kis	komat

Za bistre glave.

Čarobni kvadrat.

Vodoravno in navpično: 1. zavod za učenje, 2. ime dragocene- ga kamna, 3. žival, ki živi v Kordil- lerah, 4. moško krstno ime (ameriško).

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

Zlogovnica.

Jaj, lja, trav, na, ma, vanj, ča, ce, vec, e, ce, ži, ci, nik, i, u, ljub, ko, kov.

Iz gorenjih zlogov sestavi šest imen raznih krajev in mest v Jugoslaviji in eno žensko krstno ime. Če pravilno postaviš imena drugo pod drugo, boš bral v začetnicah od zgoraj navzdol naziv vzgojitelja.

Šale za naše male.

Bredica je bila letos prvič na morju. Ko se je šla nekega dne po obedu z mamico kopat, je videla na obrežju moža, ki je dvigal s čebrom vodo iz morja in polnil z njo velik sod. Ko sta se čez dve uri vračala od kopanja, je bila oseka.

Tedaj se je Bredica močno začu- dila:

»Mamica, tisti mož je pa v tem kratkem času strašno mnogo vode odnesel!»

Tat je zagledal na nekem oknu ve- liko lepih kaktelj. Stekel je po lestvo, jo prislonil k hiši in se pripravil, da bi ukradel lepe cvetlične lončke. Tisti mah se je prikazal izza vogala sraž- nik in vprašal tatu:

»Kaj delate tukaj?»

Tat je odgovoril: »Hotel sem pre- senetiti svojega prijatelja s temi le- pimi kakteljami, ker je danes njegov rojstni dan. Vendar ne maram, da bi vedel, da sem mu jaz prinesel kakte- je, zato sem jih od zunaj postavil na okno!»

»To ne gre! Takoj poberite svoje lončke z okna!« je zapovedal straž- nič, kar je tatu močno razveselilo. Hitro se splezal na lestvo, pobral naj- lepše kakteje in jih veselo odnesel do- mov.

Nedavno tega sta se šla dva go- spoda na Rožnik izprehajati. Bil je lep poletni večer. Sonce je zahajalo, a mesec se je že srebril na nebu. Te- daj vpraša eden izmed gospodov:

»Ali je to sonce ali mesec?»

In drugi odgovori:

»Ne zamerite, prvokrat sem v Ljub- ljani in se še ne spoznam!«

Bumček je skrivaj segel z jezič- kom v skledo s sladko smetano. Mati ga je opazila in vprašala:

»Kdo je lizal sladko smetano?»

»Mačka!« se odreže Bumček.

»Kako to? Saj ni nobene mačke pri hiši!»

»Nu, bo že kdaj kakšna prišla!« je modro zatrdil Bumček.

Vendar pa...

Iz nekega časnika:

»Gospodična Štefka Kurnikova se je snoči poskusila zastrupiti zaradi nesrečne ljubezni. Popila je kozarec sol- ne kisline. Takoj so jo prepeljali v bolnišnico, vendar pa upajo, da bo ostala pri življenju...«



Pyramidon
tablete

to zdavnaj preizkušeno sred- stvo — Vam bo pomagalo! Bolečine, ki nastopajo ob prehladu, pri reumi, glavob- olu in tegobah se izgube.



Pyramidon
TABLETE

Oglaš. je reg. Sp. br. 81 od 21. junija 1955.

»Go... spod nadučitelj so me uda- rili... Toda jaz temu oslu res nisem nič hudega storil.«

Še več.

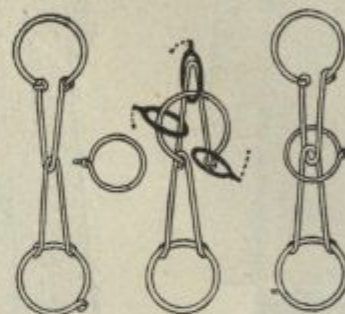
»Videl sem potapljača, ki je vzdržal pod vodo pol ure.«

»Malenkost! Jaz sem pa videl takšnega, ki ga sploh ni bilo iz vode nazaj!«

Čarobni obroč.

Za to čarovnijo ne potrebujete dru- gega kakor železno ali medeno žico. S kleščami si napravite obroče in kote in jih sestavite, kakor vam kaže prva slika.

Zdaj je treba spraviti mali obroč čez vse ostale, da bo videti, kakor da ga ni več mogoče sneti. (Poglejte si tretjo sliko: tudi vam se bo zdelo, da obroča ni moči sneti). Kako ga pa vendarle lahko snamete, vam kaže druga slika.



Friderik Veliki in župnik.

Friderik Veliki je jezdil nekega dne mimo župnišča, kjer je bilo nad vrati napisano: »Župnišče brez skr- bi.« Kralj je velel župnika poklicati in mu je rekel:

»Nič skrbi nimaš? Čakaj, ti jih bom jaz pripravil! Do jutri zvečer mi moraš odgovoriti na tale vprašanja: Kako globoko je morje? Koliko je do nebes? Koliko sem jaz vreden? Kaj mislim jaz?»

Župnik je bil seveda ves oburan in si ni vedel pomagati. Potožil je svojemu pastirju, kaj ga tare, ta pa mu je rekel:

»Jutri, ko se kralj vrne, se bom jaz preoblekel v župnika in mu odgo- voril na vsa vprašanja.«

Drugi večer pride kralj ob napo- vedani uri.

»No, ali si vprašanja premislil?»

»Da, veličanstvo!«

»Kako globoko je morje?»

»En lučaj kamna, veličanstvo.«

»Koliko je do nebes?»

»En dan. Samo en dan v letu je vnebohod in tudi Jezus je rekel des- nemu razbojniku: »Še danes boš z me- noj v raj!«

»Koliko sem jaz vreden?»

»Največ 29 srebrnikov. Kristusa so prodali za 30 srebrnikov, vi, veličanstvo, pa menda ne boste trdili, da ste vredni več od njega.«

»Zdaj pa mi odgovori, če znaš, še na glavno vprašanje: Kaj mislim jaz?»

»Veličanstvo misli, da sem jaz župnik, pa sem le njegov pastir.«

Za zgodnja jesen



Jesenski komplet, sestavljen iz obleke v videzu kostuma in kratkega kepa.

Za deževne jesenske dni in za potovanje je dokaj praktičen eleganten palet, napravljen iz trpežnega angleškega blaga. K takemu paletu lahko oblečete volneno obleko ali pa bluzo in krilo.

Jesenski komplet, napravljen iz modnega črtastega blaga. Široki rokavi piasča so krojeni »raglan«. Vsi šivi so okrašeni s prešivanjem z debelo svilo. Krilo je popolnoma gladko, le spredaj ima položeno gubo. K takemu kompletu se najlepše poda temna bluz.

Kratek jopič, napravljen iz gladkega volnenega blaga ali žameta. Zapenja se z velikimi modnimi gumbi.

Sportni jopič, napravljen iz kamelskega kosminja, deftina ali usnja. Reverji so napravljeni tako, da se lahko nosijo odpeti ali pa da se zapenjajo visoko v vratu. Žepi so zarezani. K takemu jopiču se poda le gladko sportno krilo.



Prosim, pogledite!

Vse tole sem sama napravila. Za nekaj kovačev sem si kupila volne in si spletla jopico, krilo in paleto.

Ali hočete tudi Vi napraviti za majhen denar sebi in svojim dragim različne lepe reči iz volne ali pa iz bombaža?

Ali hočete 60 krojev, slik in modelov za pletene in kvačkane jopice, žempre, svitre, obleke? Potem si takoj naročite knjigo »Za pridne roke — za vsako nekaj«, ki stane samo 30 dinarjev. Vi lahko dobite pet praktičnih knjig za 32 oziroma s poštnino vred za 37 dinarjev.

Pišite še danes upravi »Žena in dom«, Ljubljana, da Vam pošlje prihodnji mesec zgoraj omenjeno knjigo.



Krilo in tričetrtinski paleto tega pletenega kompleta sta narejena v pikčastem vzorcu. Jopica je pletena iz svetle osnovne volne, plasa pod vratom je pa temna, kakor so pike.

Pletena jopica, ki se posebno lepo poda h kmetiški noši. Lahko jo pa tudi oblečete k vsakemu krilu in k vsaki drugi obleki.

Za solnčne jesenske dneve



Popoldanska obleka v videzu kazaka. Kombinirana je iz rožaste svile in enobarvnega žameta. — Praktična obleka, kombinirana iz črtastega in enobarvnega blaga. — Popoldanska obleka, kombinirana iz črno-bele pikčaste svile in črne svile ali žameta. Okrašena je z modnimi kovinastimi zaponkami. — Dekliška obleka iz enobarvnega lahkega volnenega krepa. Okrašena je z rožasto svilo ali žametom.

Tudi doma bodite za majhen denar čedno oblečeni



Elegantna domača obleka, sešita iz temmodrega blaga z belimi pikami. Ovratnik je lahko iz enakega blaga kakor obleka, lahko pa tudi iz belega.
Jutrnja halja, sešita iz svetle pralne svile s cvetnim vzorcem. Namesto ovratnika je ob vratnem izrezu pršita široka, zvončasto krojena volana. Tudi rokavi so obrobljeni s široko volano.



Dve preprosti domači obleki, sešiti iz močnega vzorčastega pralnega blaga ali barhenta.



Domača obleka, primerna zlasti za močnejšo postavo. Sešita je iz črtastega blaga, plastron pa je iz gladkega blaga in okrašen s šivanimi robčki.

Popoldanska obleka, sešita iz teže svetle svile. Ovratnik je iz bele svile ali pa iz modnega črtkastega blaga. Rokavi so krojeni kimono. Vsa obleka je okrašena z barvastim prešivanjem na stroj.

Iz enakega blaga kakor naši je tudi paleto.

Ljudi doma bodite za
onbežno čedno

Zopet
nekaj
novega



Okrogel prtič, okrašen z vrvico. Prtič je izdelan iz platna v svetli barvi, na katerem niso motivi izšiti s svilo ali volno, ampak so pošiti z drobno enobarvno vrvico. Cvetje je pošito polno, pri listih pa je pošit samo zunanji rob in žile. Vzorec se izšije na ta način, da se vrvica polaga po obliki na platno in v enakomernih razdaljah pritrdi z nitjo, ki je lahko v enaki barvi kakor vrvica ali pa v drugačni. Seveda morajo biti vbodi dovolj gosti in trdni, da se vrvica pri pranju in likanju ne odtrga. Kako se vrvica pršiše na platno in kako se pošijejo cvetni motivi, je videti na povečanem delu vzorca.



Pozor – veliko pranje je skupno pranje

Krpe za čiščenje in drgnjenje se mešajo med ostalim perilom — kako lahko se na ta način prenesejo nevarne kali in nesnaga. Zato: Schichtov Radion za veliko pranje. Pri kuhanju razvija na milijone kisikovih mehurčkov, ki prodirajo skozi perilo, ga temeljito operejo in uničijo vse bolezenske kali.

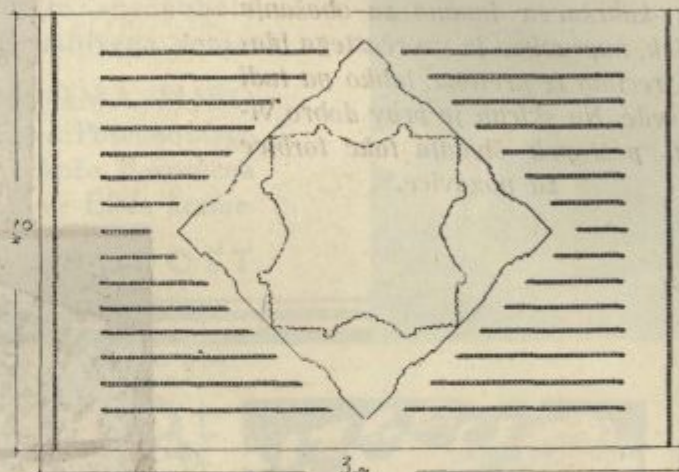
SCHICHTOV
RADION

pere vse higijenično čisto

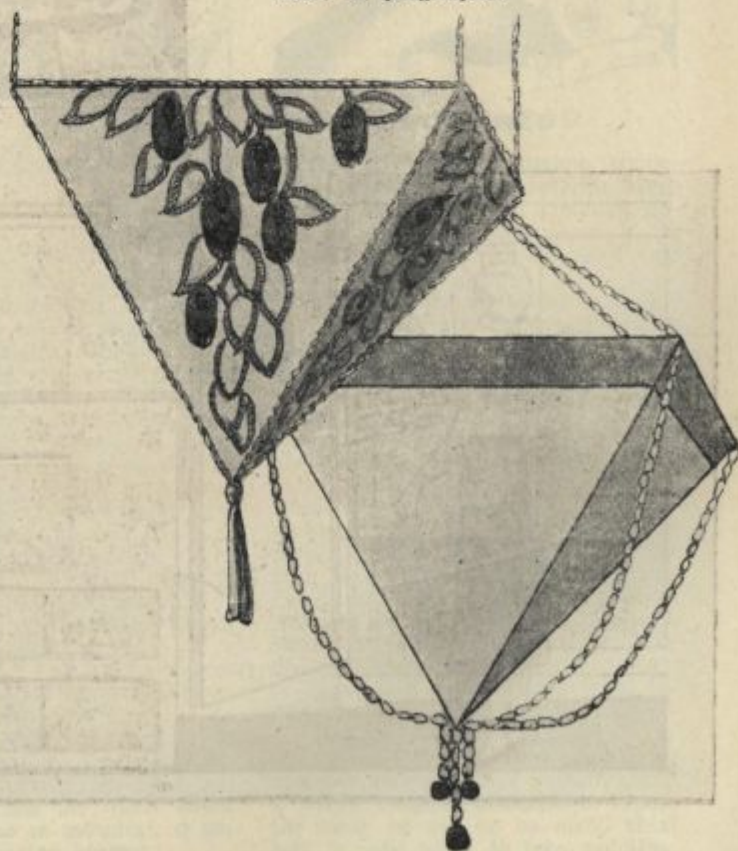
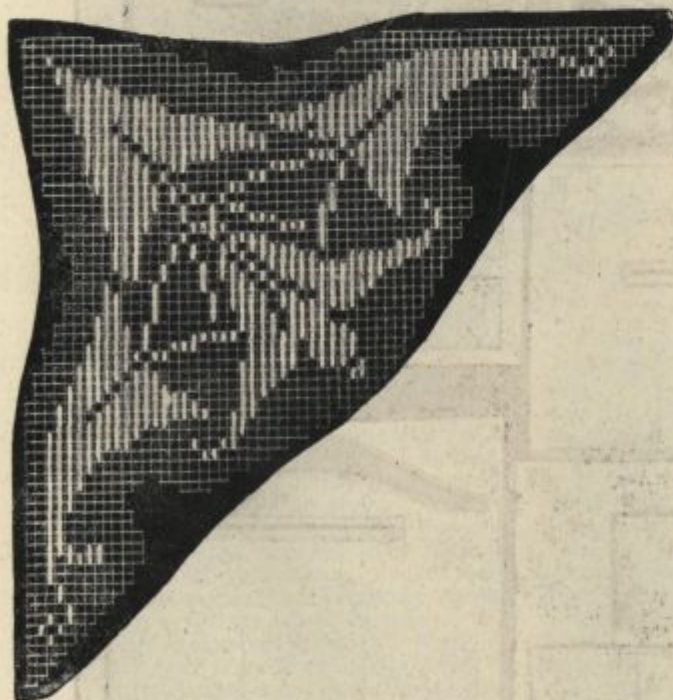


Za Vašo spalnico

Posteljno pregrinjalo, okrašeno z motivi in ažurjem. Motivi so lahko vezeni, kvačkari, klekljani ali pa mrežani. Pri mrežanem motivu so listi izšiti v redkejšem, cvet pa v gostem platnenem vbodu. Mesto ažurja lahko všijete primerne vložke. Ob robu pa lahko našijete eno ali več volan.



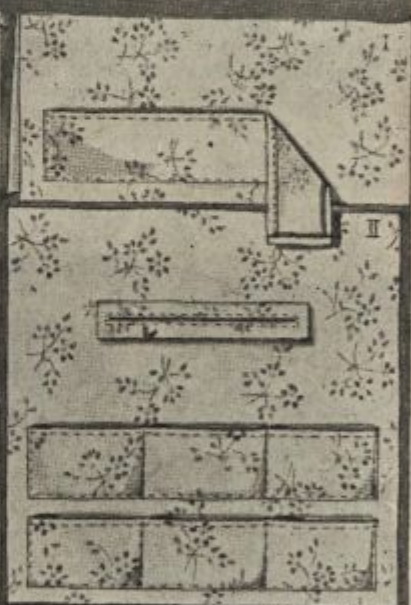
Načrt za pregrinjalo.



Ta dva senčnika sta sešita iz svile. Eden je preprost, okrašen samo z obrobo v temnejši barvi in nizom steklenih biserov, dočim je drugi okrašen z vezanjem od vseh štirih strani. Motiv je na svili lahko izvezen ali pa naslikan. Robovi so pošiti z debelo svileno vrvico, ki je na konci zvezana v čop.

Vsak naj dobi svojo torbico

Praktična torbica za spravljanje nogavic in raznih drobnarij, katere potrebujemo pri krpanju nogavic. Nogavice spravljamo navadno v predalu, v kotu omare ali pa v škatli, in kadar iščemo par nogavic, je treba premetati ves kup. Če bo pa imel vsak član rodbine svoje nogavice porazdeljene lepo v taki torbici, sportne zase, čisto nove zase, zašite pa zopet skupaj, bo vse iskanje odpadlo. Tako torbico, v katero všijemo obešalnik, kakršnega imamo za obešanje oblek, napravimo iz vzorčastega blaga, recimo iz kretona, lahko pa tudi iz svile. Na skicah je prav dobro videti postopek šivanja take torbice za nogavice.



Uspesna nega se začne pri milu

Vsa nega bi bila za-
man, če manjka eno:
za Vašo kožo prikladno
milo. Slabo milo lahko
za vedno pokvari Vašo
polt. Samo tako milo,
katerega ime jamči za
kakovost, neguje ko-
žo tako kakor je tre-
ba, da postane lepa.



IZBIRAJTE MED SLEDEČIMI

ELIDA MILI

ELIDA FAVORIT
že deset let ljublje-
nec razvajenih žensk.

**ELIDA BELI ŠPANSKI
BEZEG** milo snežnobe-
barve — omamljivega vonja.

ELIDA 7 CVETIC
luksumo milo, ki si ga
lahko privošči vsakdo.
Posebno močnega vonja.

ELIDA KREMA MILO
popolnoma novo! Posebno blago
za občutljivo kožo. Posrečena
dopolnitev nove Elida kreme.

IME ELIDA JAMČI ZA KAKOVOST



Krčne žile

Ta bolezen se je v zadnjih letih zelo razširila. Moderni poklici zahtevajo od žensk, da mnogo stojijo ali pa sedijo, s tem je pa pravilni obtok krvi po žilah otežkočen. Posledica tega je, da so žile prenapolnjene s krvjo, in zaradi tega se dovodnice razširijo.

Sami lahko mnogo storimo, da ubezimo tej nadlogi. Tudi če imate slabotne dovodnice že prirojene, ni s tem še rečeno, da morate dobiti krčne žile. Že v mladosti moramo paziti, na nikdar dolge ne stojimo, tudi pri izberbi poklica moramo biti previdni. Ljudje, ki so nagnjeni k tej bolezni, naj ne izberejo takega poklica, kjer morajo mnogo stati. Predvsem pa naj vsak večer, ko ležajo v posteljo, položijo pod noge blazino, da bodo ležale noge više od ostalega telesa. S tem olajšamo krvni obtok. Tudi dolgo sedenje je škodljivo, zlasti če med sedenjem ves čas mirujemo z nogami. Najti moramo toliko časa, da noge vsaj malo pregibamo, da kri ne zastaja v žilah.

Krčne žile povzročajo srbečico in se rade vnamejo. Zastarele krčne žile se tudi rade odprejo, in če ni hitre pomoči, bolnik lahko izkrvavi. Moderna medicina zdravi krčne žile z injekcijami s sladkorno raztopino ali pa z operacijo. Oboje mora izvršiti edinole zdravnik in nobeno ne pusti kvarnih posledic ter skoraj zmerom zanesljivo pomaga.



Deset zapovedi za lepoto

1. Zjutraj in zvečer si umij obraz najprej s toplo, potem pa še z mrzlo vodo. Umivanje zvečer je še mnogo važnejše kakor zjutraj. Čez noč obraz počiva in morajo biti znojnice dobro očiščene, da koža lahko diha.

2. Vsaj po enkrat na teden si lahko odrgni obraz z alkoholom, ki si mu primešala nekaj kafrje ali pa salicila.

3. Ne izpostavljalj se prehudemu solncu, vendar pa varuj obraz tudi pred hudim mrazom.

4. Glej, da boš zmerom spala v prezračeni sobi. Vsaj spomladi, poleti in jeseni imej okno vso noč odprto!

5. Smej se! Smeh daje obrazu ves čar! Smeh daje mladost!

6. Imej obraz v oblasti! Kadar govoriš, ne trzaj z obrvmi, ne gubanči čela in si ne grizi ustnic!

7. Pojdi pred polnočjo spat, zakaj spanje pred polnočjo največ zaleže. Spi vsako noč najmanj po osem ur!

8. Bodi previdna pri izberbi pudra in rdečila. Preden se napudraš, si namaži obraz z mastno kremlo!

9. Jeza in žalost sta največja sovražnika lepote! Izkušaj premagati jezo in izkušaj zatreti jok!

10. Skrbno pazi na svoje zdravje, zakaj zdravje je lepota!



Otrok laže?

Nekateri otroci so posebno nagnjeni k laganju. Morda je tega kriva vzgoja, morda pa tudi prebujna domišljija otroka samega. Dosti je pa odvisno od tega, kakšen zgled ima otrok doma.

Dejstvo je, da se matere same dostikrat zlažejo otroku. Na primer: za božič je vse darove prinesel Jezušček iz neba, za Miklavža jih je prinesel sam sv. Miklavž, in bratca in sestrico je prinesla štorcklja itd. Razen teh laži, ki pustijo v otrokovi duši vse življenje svojo sled, se matere dostikrat z lažjo otresejo otrokove nadležnosti. »Pusti me zdaj pri miru, saj vidiš, da ne utegnem!« V resnici pa mati takrat morda pregleduje modni list ali pa bere zanimiv roman ali kaj podobnega. Ko postane otrok večji, se spomni sleherne take laži, zakaj nihče nima ostrejšega sluha od otroka in nihče bistrejših oči.

Tega bi se morala vsaka mati zavedati! Pazite na vsako svojo besedo in na vsako krettnjo, kadar vas otrok posluša in opazuje. Z dobrim zgledom ga boste bolje vzgojili kakor z vsemi drugimi teorijami o vzgoji. Če otrok od vas ne bo nikoli slišal laži, in najsi bo ta še tako nedolžna, potem se tudi sam ne bo lagal ali pa vsaj ne bo lagal iz navade. Morda se bo zlagal iz hudomušnosti, iz nagajivosti, iz objestnosti, vendar pa se laž ne bo ukoreninila v njegovo dušo.

Ves nega bi bila...
man če manjka...



NIVEA

na zrak

in
solnce!



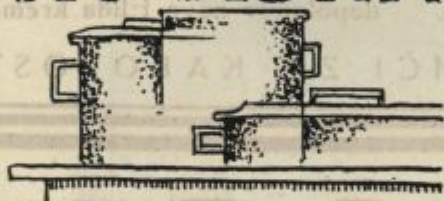
Otroci, ki imajo zelo živahno domišljijo, se radi lažejo, ker se na ta način izživljajo. Take otroke je treba zaoslosti in s takimi otroki se je treba veliko ukvarjati. Berite z njimi kakšno zanimivo mladinsko knjigo, zlasti pa pazite, da bo imel otrok zmerom

dovolj prilike, da se razgovori. Obširno mu odgovarjajte na njegova vprašanja, izkušajte slediti njegovi miselnosti in izkušajte se uživati v njegovo domišljijo. Tako mu boste vzeli tisti čas, ki bi ga sicer otrok uporabil v to, da bi si izmislil kako reč.

Če zalotite otroka pri laži, in najsi bo ta laž še tako originalna in zabavna, mu pokažite resen obraz. Opozorite ga z vso resnobo, da je laž nekaj grdega! Otrok se bo čutil osramočenega in si ne bo tako kmalu spet upal z zlagano besedo na dan.



GOSPODINJSTVO IN KUHA



Nova raziskovanja so pokazala, da so za presnavljanje in ohranitev človeškega telesa neogibno potrebne še druge sestavine živil — dopolnilne snovi, ki so jih poprej imenovali splošno vitamine. Te za življenje važne snovi so v zelo različnem razmerju v naši hrani. Če ima hrana dalje časa premalo teh snovi v sebi ali če je celo brez njih, nastopijo hude bolezni ali pa celo smrt. Večina vitaminov ne prenese dolgo prevelike vročine. Zato moramo paziti, da jih s predolgim kuhanjem ne uničimo, in skrbeti, da dobimo z obilnim zauživanjem zelenjave, sadja in mleka zadosti teh dopolnilnih snovi (vitaminov) v telo.

Lastnosti vitaminov doslej še niso dovolj preiskane, vendar je dokazano, da zelo učinkujejo na različne procese obnavljanja in presnavljanja v telesu.

Človek, ki rase, še prav posebno potrebuje dopolnilnih snovi. Otroci zato tako radi jedo sirovo zelenjavo, n. pr. korenje, grah, kolerabice in sadje. Matere bi zatorej v otrocih ne smele zatirati tega poželenja, samo paziti bi morale, da so sadeži zreli in dobro umiti in da jih otroci dobro grizejo.

Kratko kuhanje vitaminom na splošno ne škoduje. Kadar kuhamo za bolnike in za male otroke, moramo še

prav posebno paziti, da vitamine čim bolj ohranimo.

Kje pa dobimo za telo potrebne redilne snovi, kakor beljakovino, mast, škrob, sladkor, vodo in redilne soli?

Beljakovino dobi telo v mesu, ribah, mleku, jajcih, stročnicah, siru in v manjši količini tudi v mlevskih proizvodih žita: v zdrobu, moki, ričetu, kaši in v drugih.

Mast dovajamo telesu v obliki sirovega masla, goveje masti (loj), svinjske masti, koščunove masti, gosje masti, kokosovega masla in olja. Bolnikom dajemo sirovo maslo, ker je lahko prebavljivo. Zarko sirovo maslo nima nobenih vitaminov več! Najboljše je sirovo maslo iz mleka pašnih krav, ki je naravno — rumeno. Tudi mleko takšne živine je najbolj zdravo. Nadalje dobivamo mast iz mastnega mesa in iz mastnih rib (slanikov), iz mleka, sira in nekoliko tudi iz jajc.

Za telo potrebni sladkor je seveda zlasti v sladkorju, nato v medu in sirupu, tudi v sadju (sadni želé, čežana), v mleku (mlečni sladkor) in v nekaterih zelenjavah. Človek pa ne more zaužiti toliko sladkorja, kolikor ga telo potrebuje, in narava je zato pametno uredila, da lahko uživa namesto tega tudi škrob. Ta se izpremeni v našem telesu v sladkor, ki preide v kri.

Škrob dobimo v stročnicah, v žitu in njega pridelkih: v rižu, moki, zdro-

bu, ričetu, skrobovi moki in v krompirju. Sladkor in skrob imata skupno ime ogljikovi hidrati.

Za nas tako važne redilne soli in dopolnilne snovi so zlasti v zelenjavi, solatah, sadju, jajcih in v mleku. Sadje je zaradi svojih osvežujočih kislin še prav posebno potrebno in priljubljeno živilo. Tudi večina ostalih hranil ima v sebi redilne soli in vitamine, vendar v manjših količinah.

Nadaljnja živila so začimbe, ki delajo hrano okusnejšo, kakor grenčica, poper, sol, kis. Te začimbe pa smemo uporabljati samo v zmernih količinah, ker nam sicer lahko škodujejo. Kis naj se nikdar ne zauživa za žejo, ker dela slabo kri, ampak vedno rajši limona. Sploh je najbolje, če vzamemo namesto kisa vselej limonov sok.

Jedem moramo dodajati vodo, kadar je to potrebno; nekatera hranila imajo že sama na sebi veliko vode v sebi, druga malo.

Če gospodinja ne ume jedil pravilno sestavljati, je zdravje družine prav resno ogroženo. Če je n. pr. v hrani premalo maščobe, bo to, ker mast telo ogreva, pri večini ljudi povzročilo občutek mraza, ki prihaja od odznotraj in ki se s toplo obleko ne da odpraviti. Mož, ki ga hrani žena s premalo mastno hrano, rad seže po žganju, da se segreje, posebno tedaj, če ima mimo tega doma še neredno in neprijazno gospodinjstvo. Kakšne žalostne posledice pa rodi uživanje žganja, vidimo žal skoraj vsak dan.

Če dobiva telo zaradi napačnega pripravljavanja zelenjave in zaradi premalega zauživanja rastlinske hrane trajno premalo rudninskih in dopolnilnih snovi, se rade pojavijo bolezni, ki so v zvezi z izpremembo snovi, kakor protin, ki ga imajo dostikrat po kajvem za posledico prehlada, in druge.

Vsaka gospodinja se lahko z malo vaje in dobre volje nauči hranila tako sestavljati, da so v hrani vse potrebne hranilne snovi.



Posneto po stari sliki

Umivanje posode pred 150 leti

Stara slika nam pokaže: tako je bila oblečena gospodinja od tedaj, tako je izgledalo v njeni kuhinji, tako je umivala in čistila posodo. Gotovo ni bilo lahko krožnike iz kositra in ponve iz bakra ohraniti vedno svetle in čiste! Hvalimo torej današnje čase: posoda iz porcelana ali gladko emailirana in za čiščenje VIM, ki opravi skoro vse delo sam.

čisti boljše
in navadne
predmete

Za umivanje posode danes VIM

Jedilni list za teden dni.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Goveja juha s pljučnim zavitkom (75). 2. Govedina. Ohrovt. Pražen krompir. 3. Kompot. Zvečer: Sunkovi cmoki. Stročji fižol (na angleški način).

Torek.

Opoldne: 1. Paradiznikova juha. 2. Faširani zrezki. Opečen krompir. Solata. 3. Jabolčnik. Zvečer: Gobe z jajcem (242).

Sreda.

Opoldne: 1. Španska juha. 2. Dunajski zrezki. Stročji fižol v smetani. 3. Češpljev kompota. Zvečer: Široki rezanci. Solata.

Četrtek.

Opoldne: 1. Gobova juha s krompirjem. 2. Svinjski kotleti. Dušeno zelje. 3. Sadje. Zvečer: Minestra.

Petek.

Opoldne: 1. Zelenjavna juha. 2. Češpljevi cmoki. Zvečer: Gobove omelete. Solata.

Sobota.

Opoldne: 1. Juha s telečjim pi-rejem (10). 2. Špinača. Zmečkan krompir. Zakrknjena jajca. 3. Jabolčni kompota. Zvečer: Polnjene paprike. Krompir v koščkih.

Nedelja.

Opoldne: 1. Postna zdrobova juha. 2. Pečena goveja sekanica. Široki rezanci (183). Srbska solata (364). 3. Češpljev kolač iz kvašenega testa (450).

Zvečer: 1. Safalade s kisom in oljem. 2. Češpljev kolač. Čaj.

Številke v oklepajih pomenijo številko recepta v naši kuharski knjigi »Kako naj kuham«. Za mastno tiskana jedila prinašamo recept.

Sunkovi cmoki. 10 dkg sirovega masla vmešamo z dvema rumenjaka, dodamo dve žemlji, ki smo ju bili namočili v mleku in dobro otisnili, potem pridenemo še nekoliko soli, popra, 10 dkg skuhanega in sesekljanega mesa in nekoliko zdroba. To zmes pustimo potem tako dolgo, da se zdrob napne in da se dajo lahko delati cmoki, ki jih skuhamo v slani vodi in povaljamo, ko so kuhani, v drobtinah. Pri tem moramo samo paziti, da ne naredimo premehkkih cmokov, ker se sicer v vodi razkuhajo.

Stročji fižol (na angleški način). Fižol skuhamo v slani vodi, ga odcedimo, potresemo z zelenim peteršil-

jem in s poprom in denemo na vrh svežega sirovega masla.

Španska juha. Koštrunove kosti in nekoliko mesa, ki ga pa moramo poprej zrezati na drobne koščke, zrumenimo s slanino in z jušnimi koreninami (ki jih moramo tudi na drobno sesekljati). To potresemo potem z moko in zalijemo z juho, nakar dodamo dva olupljena in osnažena paradiznika in eno narezano čebulo. Vse skupaj dobro prekuhamo ter pridenemo nazadnje še nekoliko jušnih dišav in nekaj žlic vina. K juhi serviramo posebej na slanini prepečene kruhove rezine.

Stročji fižol v smetani. Fižol skuhamo v slani vodi napol in ga potem dušimo do mehkega v smetani, ki ji pridenemo nekoliko sirovega masla. Fižol začnimo s poprom in vmešamo, preden ga denemo na mizo, eno jajce. Lahko pa tudi naredimo na sirovem maslu svetlorumeno prežganje, strešemo vanj fižol, ki smo ga dušili v smetani, pridenemo nekoliko limonovega soka in nastrganega limonovega olupka pa vse skupaj še nekaj časa dušimo.

Minestra. Jetra perutnine (od koki jih razpolovimo, od purana ali od gosi jih pa narežemo na rezine), želo-dec in perutnice posolimo in do mehkega dušimo na 3 dkg razbeljene masti ali pa na sirovem maslu. Prav tako dušimo na masti ali pa na sirovem maslu polovico na koščke zrezanega korenja, prav toliko peteršilja, polovico zeljnate glave, dve žlici mladega zelenega graha in dva na kocke zrezana krompirja. Zeleni grah dodamo šele takrat, ko je ostala zelenjava že skoraj popolnoma mehka. Nazadnje pridenemo še štiri žlice riža, ki ga tudi zrumenimo, medtem ga pa ves čas mešamo, da se ne prime. Čisto nazadnje zalijemo vse skupaj z 1½ l goveje juhe. Ko je riž mehak, vmešamo dve žlici nastrganega parmezana in, če ugaja našemu okusu, tudi en olupljen in osnažen paradiznik.

Gobove omelete. Naredimo testo kakor za navadne omelete ter vzamemo na vsako osebo po en rumenjaki, po eno žlico moke in primerno količino mleka, iz beljakov pa napravimo trd sneg. Nato vzamemo pest gob, jih na drobno sesekljamo in vmešamo v testo. Iz te zmesi spečemo omelete, ki jih serviramo k solati.

Za zimo.

Vložen bučni kompota. Bučo olupimo, osnažimo in zrežemo na majhne kocke, ki jih močimo 24 ur v mešanici iz polovice kisa in vode. Nato skuhamo toliko vlečenega sladkorja,

kolikor je tehtala osnažena buča, pridenemo sladkorju košček vanilije in na kocke zrezano bučo ter kuhamo vse skupaj tako dolgo, da bučne kocke posteklene. Nato vzamemo buče iz sladkorja in jih denemo v kozarce, sok pa vremo še nekaj časa, da se še bolj zgosti, in ga vlijemo še vročega v kozarce. Ko se vse skupaj ohladi, zavežemo kozarce s pergamentnim papirjem.

Vložene olupljene češplje. Na vsak kilogram češpelj denemo po ¼ kg sladkorja, na vsak kilogram sladkorja pa po ½ l vode. Napol zrele češplje vržemo za trenutek v vrelo vodo, da jih potem laže lupimo. Ko češplje olupimo, jih takoj vložimo v kozarce in polijemo z vlečenim sladkorjem. Kozarce zapremo nato s pergamentnim papirjem, ovijemo s cunjami in postavimo v velik lonec, v katerega vlijemo mrzle vode, da so kozarci do polovice v vodi. Nato postavimo lonec k ognju, da voda zavre. Ko vre voda 10—15 minut, lonec odstavimo in pustimo kozarce v vodi do drugega dne.

Za naše gospodinjje.

Vsaka gospodinja ve, koliko težav in preglavic prizadeva ženskam pranje perila. Moški mislijo, da je to tako lahka reč. Pa ni. Pravi pranje se je treba priučiti. Perilo mora biti belo, pri tem pa ne smemo uporabljati sredstev, ki kvarijo tkanino. Zato se strokovnjaki trudijo, da bi gospodinjam to delo brez škode za perilo olajšali.

Gospodinjje že poznajo Schichtov Radion. Da se priučite pravilni uporabi tega izvrstnega pralnega sredstva, je tvrdka prejšnji mesec v vseh večjih mestih odprla zanje posvetovalnice. V Ljubljani posluje ta posvetovalnica na Mestnem trgu šte. 23, nasproti magistrata. V tej posvetovalnici dobe gospodinjje zastonj navodila, kako se pere belo in pisano perilo, kakor tudi volna in svila. Ampak ne samo to! Tam lahko operete pod strokovnim nadzorstvom razne svilene in volnene predmete; električna centrifuga Vam jih posuši. Na razpolago stoje likalniki, in v komaj pol ure je perilo, jumper, svilena bluza, obleka in slično spet lepo čisto in kakor novo. S tem je tvrdka Schicht omogočila vsem gospodinjam, da spoznajo vsestransko uporabo Radiona in da lahko pod strokovnim nadzorstvom operajo predmete, ki si jih doma same ne upajo oprati. Ta posvetovalnica se pa ne sme smatrati kot nekakšna kemična čistilnica, temveč služi samo v ta namen, da gospodinjam praktično pokaže uporabo Radiona. Zato je prav, da vsaka gospodinja to posvetovalnico sama obiše.



Pri umetni prehrani dojenčkov

se dosega posebno povoljen uspeh z uporabo Dr. Wanderjevega Hordenzuma.

Hordenzym se dodaja razredčenemu kraljevemu mleku in tako pripravljeno mleko je po svoji sestavi podobno materinemu mleku.

Hordenzym z razredčenim mlekom se daje dojenčkom, ki se pravilno razvijajo, do 5. meseca, zlasti koristen je pa v poletnih mesecih, ko je dojenček v nevarnosti, da dobi drisko.

Po petem mesecu se daje

Hordenzym dojenčkom z uspehom v prikudah, ki so bogate vitaminov in mineralnih soli in jih otrok potrebuje za svoj razvoj, kakor špinača, kolerabice, karfiola, korenje, grah.

Prikuhe, katerim je dodan

Hordenzym, so prav posebno redilne, ker jih telo bolje izkorišča kakor navadne prikuhe, dojenčki jih pa vsi brez izjeme zelo radi jedo. Prikuhe s Hordenzymom so dojenčkom brez skrbi lahko da tudi dvakrat večji obrok kakor navadne prikuhe.

Povprašajte zaradi Hordenzuma svojega domačega zdravnika. — Prikuhe s Hordenzymom so prav ekonomične. — Hordenzym se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah po Din 29'—.

Dr. Wander d. d. tvornica farmacevtskih in dijetičnih proizvodov, Zagreb.

Opozarjamo čitateljice na to poslovalnico, ki znači v teh težkih časih za našo gospodinjstvo veliko pridobitev. Mnogo stvari, za katere ste že mislili, da jih morate zavreči, si tam lahko spet operete in zlikate. Prednost je v tem, da dela ta poslovalnica popolnoma zastoj.



GOS.

Gos uspeva sicer bolje v močvirnih pokrajinah oziroma v krajih, kjer ima dosti vode na razpolago, vendar jo lahko s pridom gojimo tudi povsod drugod. Saj zadostuje tej živali za silo tudi majhno korito z vodo, ki se da pač povsod napraviti. Gos je, kar se tiče hrane in nege, zelo skromna, kar je zlasti pri kmetijstvu veliko vredno.

Gosji hlev.

Gosji hlev je v splošnem nekako takšen kakor kurnica, je pa lahko tudi nekoliko nižji. Poglavitno je, da ni v njem prepaha in da je zavarovan pred vlago in mrazom. Ena gos potrebuje okoli $\frac{1}{4}$ m² površine. Gosja gnezda, ki so seveda primerno večja od kokošjih, morajo biti na tleh.

Gosji hlev moramo prav tako kakor kurjega zmeraj dobro zračiti in nasteljo večkrat izmenjati, ker imajo gosji odpadki prav posebno neprijeten duh.

Že pri kokoših smo omenili, da morajo imeti na razpolago primerno velik travnik, kjer se lahko ob lepem vremenu gibajo in pasejo. Pri gosih je pa takšen pašnik kar neogibno potreben. Če tega nimamo, je najbolje, da se gosje reje sploh ne lotimo.

Emdenska gos.

Emdenska gos je snežnobele barve in je prišla k nam iz Nemčije. Ta gos je ena izmed najboljših, kar jih poznamo. Je zelo odporna, pridno nese

poredkem vali. Na leto znese poprečno po 35 jajc. Emdenska gos je zelo velika in tehta 7—8 kg, če jo pravilno pitamo, pa tudi do 14 kg.

Tuluška gos.

Tuluška gos, ki je, kakor že ime pove, doma iz mesta Toulousa na Francoskem, doseže lahko še večjo velikost kakor emdenska. Tudi ta vrsta gosi spada med najboljše, samo ostro podnebje ji ne prija. Tuluška gos je največkrat sive barve. Na leto znese do 40 jajc in tehta 5—6 kg, če jo pitamo, pa celo do 16 kg. Vendar ima tudi tuluška gos to napako, da ne vali preveč rada.

Pomorjanska gos.

Tudi ta pasma je doma v Nemčiji. Pomorjanska gos je zelo odporna in dobro uspeva tudi v bolj ostrem podnebju, kakršno je zlasti ponekod pri nas. Pomorjanska gos je bele, sive ali pa sivkastobele barve. Izmed gosjih pasem najrajši in najbolj zanesljivo vali. Na leto znese po 20 jajc. Navadno doseže težo 6—8 kg, če jo dobro krmimo, pa tudi 10—12 kg.

Krma.

Glavna hrana gosi je zelena krma. Če te nimajo, živali le bolj slabo uspevajo in rade obole. Najboljša zelena krma je seveda tista, ki si jo gosi same poiščejo. Če takšne paše nimajo na razpolago, jim moramo dajati vsak dan zadosti zelene krme v obliki poljskih in vrtnih rastlin. Silno rade imajo tudi sesekljano korenje.

Razen zelene krme jim moramo dajati tudi kuhano krmo, kateri primešamo malo žita. Zelo dobra in tečna mešanica je na primer tale: 5 delov kuhanega in zmečkanega krompirja, 2 dela otrobov (vrsto otrobov je treba sempatja menjati) in 1 del vzkaljenega ovsa. Mimo tega jim moramo dajati vsak dan še posebej tudi zrnja, ki naj bo sestavljeno iz enakih delov koruze, pšenice in ovsa, in sicer po 60 g na eno žival.

Kuhanjo hrano pripravimo tako, da posamezne sestavine dobro zmešamo. Če je krma, ko je zmešana, morda presuha, ji dolijemo nekoliko vode, pinjenega mleka ali pa kaj podobnega

Zrnata krma, ki je ne smemo mešati med kuhano hrano, je boljša, če jo, preden jo vržemo gosem, namočimo, vendar naj bo pa po dvakrat na teden nenamočena.

Mimo te krme morajo dobiti gosi tudi zadosti milke, zdrobljenega oglja ali pa zdrobljenega ometa. Gosem lahko dajemo tudi kuhinjske odpadke, kakor krompirjeve olupke, grahovo in fižolovo stročje, suhe in zdrobljene jajčne lupine in podobne ostanke.



Vrtna dela meseca septembra

Septembra meseca se tudi na vrtu že začnemo pripravljati na zimo. Takoj prve dni meseca sejemo šplnačo in zimsko solato, ki jo potem zadnje dni meseca presadimo. Preden pa začnemo sejati, moramo zemljo še enkrat dobro prekopati, saj bo potem vse zimske mesece počivala. S polja pobereмо krompir. Preden ga spravimo v klet, ga moramo dobro prebrati. Sadežev, ki so le količjak nagniti, ne smemo shraniti z zdravimi sadeži vred. Prve dni meseca sejemo zadnjikrat tudi redkvico. Zrele kumare denemo na sonce, da seme dozori.

Triumph najpopolnejši štedilnik



okusen, štedljiv a poceni.

Izdelek

Osječke Ljevaonice željeza i tvornice strojeva d. d., Osijek.

V sadovnjakih oberemo sadje. Pri obiranju moramo biti zelo previdni. Če nimamo posebne priprave za obiranje, si pomagamo z lestvijo. Sadja ne smemo otresati, ker se obtole in začne hitro gniti. Vrtne jagode in vrtno maline presadimo, če jih nismo bili spomladi presadili.

Dalije, begonije in gladiole spravimo v klet, kakor hitro začne zmrzovati. Angleško travo, ki jo imamo na vrtu za okras, porežemo prav na kratko. Cvetlice in rastline, ki smo jih imeli samo čez poletje na vrtu, presadimo spet v lončke in jih pustimo še nekaj dni zunaj, potem jih pa počasi spet navadimo na sobno temperaturo. Hiacinte, tulipane in narcise, ki naj pozimi cveto, postavimo v hladno, temen prostor.

Teta Špela.

Praktični nasveti za september

Zdaj je čas, da daste popraviti peči in štedilnik. Rokodelci, ki jih morate poklicati za to delo, imajo poleti več časa in so veseli, da dobijo delo. Gotovo vam bodo zdaj tudi delo bolj natančno in dobro izvršili kakor pa jeseni, ko bodo imeli vse polno opravkov. Če daste peči šele jeseni popraviti, se vam lahko zgodi, da vas prvi mrzaj prehitijo. Ne odlašajte!

Tudi drva in premog si nabavite že zdaj, da lahko mirno pričakujete zimo. Zdaj dobite drva in premog za majhen denar, na jesen se bodo pa cene gotovo dvignile. Ni potrebno, da naenkrat kupite vso zalogo kuriva, vendar pa lahko zdaj vsaj začnete z nakupom. Tako boste v miru spravili in lepo razvrstili drva v drvarnici in se vam ni treba bati, da dobite mokra in slaba drva. Obenem vas bo trgovec s kurivom poleti gotovo bolj vesel kakor pa jeseni, ko je z delom založen preko glave.



Po rokah in nogah dlačice? — Ne!

Pravilo moderne lepote nege je, da je treba vsako nepotrebno rast dlačic na obrazu, po rokah in nogah, pod pazduho in na tilniku odpraviti. DULMIN krema za odpravo dlačic bo to storila hitro, zanesljivo in brez bolečin. Ta „kraljica“ med kremami za odpravo dlačic je bela, neškodljiva, mehka in prijetna v uporabi

DULMIN

крема proti dlačicam



Skladnice za Jugoslavijo: Jugofarmacija d. d. Zagreb, Oddelek: Kozmetika

Iz korespondence zadovoljnih odjemalcev.

Pt. tovarna Tivar-oblek!

V Ljubljani, 14. avgusta 1935.

V dolžnost si štejem, da Vam sporočim nekaj, kar človek ne doživi vsak dan.

Danes med eno in drugo uro popoldne je močno deževalo, kakor bi bilo nebo na stežaj odprto. Bila sem na cesti brez dežnika in sem se postavila poleg Vaše trgovine v zatišje. Takoj nato pride od glavne pošte proti Vaši trgovini fin in simpatičen

gospod in mi ponudi svoj dežnik. Seveda sem se začudila, da mi neznaniki slepo zaupa dežnik, on mi je pa odgovoril, da je v tej trgovini poslovođa in da mi rad posodi tudi nepremočljiv Hubertus-plašč, ki ga pa nisem hotela sprejeti. Rekel mi je še, naj mu dežnik o priložnosti vrnem in naj ga oddam kar v trgovini. Reči moram, da mi je storil veliko uslugo in mi pomagal iz precejšnje neprilike.

Zanimala sem se, kdo je ta gospod, ki je tako vljuden, in zvedela, da se piše Brumec. Še danes sem g. Brum-

cu vrnila njegov dežnik in sem si v zahvalo kupila Hubertus-plašč.

Hkrati Vam pa moram čestitati na tako vljudnem poslovođji, zakaj videla sem takoj, da je g. Brumec trgovec zelo vljudnih in lepih manir, in sem prepričana, da je za Vaše podjetje dragocena pridobitev.

Oprostite, da Vas nadlegujem s to zadevo, ampak mislim, da je prav, če se taki redki primeri postrežljivosti obelodanijo.

Z vljudnim spoštovanjem

Geni Höhrer l. r.

Še nekaj nasvetov

Sirove jedi so dandanes prav priljubljene, pač pa nam še zmeraj manjka priročna priprava za strganje sira. Pri tem pa si lahko pomagamo. Sir razrežemo na drobne kocke in ga zmeljemo v strojčku za orehe.

Če se je mleko prismođilo, ga prelijmo v lonec, ki stoji v mrzli vodi. Ko se mleko ohladi, ne bo več dišalo po prismođenem.

Limonove olupke ohranimo najbolje, če jih razrežemo na drobne kosce in zmešamo s sladkorno moko. Potem jih dobro stlačimo v stekleno posodo ali pa v navaden kozarec, da ne pride preveč zraka do njih, ker bi se drugače posušili.

Rekonvalescentom in na prebavilih bolnim predpisujejo tu- in ino-

zemski zdravniki lahko hrano. Taka hrana, ki je lahko prebavna, pri tem pa zelo redilna, so »Jajnine« (makaroni, spageti in juhine zakuhe) naše domače tovarne »Pekatete«.

Milo je milo, si misli marsikatera gospodinja. Toda dejstva ji dokažejo nasprotno. Res je namreč, da je med milom in milom zelo velika razlika, večja kakor pa med moko in moko. Pri tej je razlika le v mletju, dočim ostanejo redilne snovi iste. Kljub temu pa zahteva vsaka gospodinja le gotovo moko, dočim marsikatera pere svoje perilo s poljubnim milom, četudi ji perilo v kratkem razpade. Razumna gospodinja pa se tej nepriliki ogne in pere dosledno le z Zlatorog-ovim terpentinovim milom, ki ne škoduje niti najfiniši tkanini.

Znatno znižane cene dr. Wanderjevega Hordenzymba.

Zaradi vedno večje uporabe tega izbornega proizvoda za prehrano dojenčkov, zlasti zaradi njegove praktične in ekonomične upotrebe v zvezi s prikuhami (špinačo, kolerabicami, korenjem in karfiolo) je bilo domači tvornici dr. A. Wander d. d. mogoče znatno znižati ceno Hordenzymbu za občinstvo, in sicer od Din 39 na Din 29 za skatlo.

Pozdravljamo ta sklep tvornice dr. Wander d. d. in smo prepričani, da bo ta znižana cena omogočila, da se bo s tem izbornim domačim proizvodom, ki je sestavljen iz samih domačih sirovin, seznanilo čim več mater.



Z D R A V J E

s pomočjo zdravilnih svojstev raznih zelišč se dobi, ako se uživa

HERSAN ČAJ

mešanica posebnih zdravilnih zelišč po sestavi zdravnika R. W. Pearssona, zdravnika šefa v Bengaliji (angleška Indija) Po večletnih izkušnjah je neovrgljivo dokazana velika vrednost **Hersan čaja**, in to z nedvomnim uspehom pri obolenjih zaradi poapnenja žil, pritiska krvi, pri ženskih boleznih, pri menstruaciji (menjanju mesečnega perila), migreni, revmatizmu, obolenju obisti, jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zapeki, protinu (giht), črevesnih boleznih, hemoroidih, zgagi in čezmernem odebeljenju. **Hersan čaj** se dobiva v vseh lekarnah. Poučno knjižico in vzorec Vam pošlje zastonj:

Reg. S. št. 14.071 z dne 6. VI. 1934

„Radiosan“ Zagreb, Lopašičeva 6.



Med poletjem in zimo

imamo jesen, ko postane letni plašč prelahak, a zimski že pretopel. Tivar prinaša celo vrsto prehodnih plaščev. Takoimenovani „Dubl“ so nosili samo moški, toda izkazalo se je, da je posebno prikladen tudi za dame. Pri volnenih dubl-plaščih angleške fazine so posebno poudarjena ramena. Kratki ali široki „dragonec“ z 2 ali 4 dekorativnimi gumbi lahko zapenjajo in obogatujejo linijo plašča. Bolj ko po sliki in opisu boste že na prvi pogled spoznali odličnost naših modelov. Posetite eno naših prodajaln Tivar-oblek, kjer Vam bodo plašče prav radi razkazali, ne da bi morali katerega kupiti.

TIVAR-OBLEKE

Šaljapin in carinik.

Slavni ruski basist Šaljapin se je nekoč mudil v Ameriki. Ko se je vračal v Evropo, je imel sitnosti z ameriškim carinikom, ki mu je prebrskal vse kovčke.

Tedaj se je obrnila neka dama k cariniku:

»Ali ne poznate gospoda?«

»Zelo žal mi je...«

»Saj je vendar slavni Šaljapin, mož, ki ima v grlu milijone!«

»Milijone v grlu?« je odvrnil carinik. »Hvala, gospa, za opozorilo.«

Potem je dejal Šaljapinu:

»Gospod, iti boste morali še v rentgensko sobo, da vas presvetlimo.«

Ugriznil se je.

V osemdesetih letih prejšnjega stoletja je bil eden najbolj priljubljenih umetnikov igralec Lafferrière, ki se je izkazal zlasti v junaških vlogah, čeprav je bil že zelo v letih in tudi brez zob. Zato si je dal napraviti umetno zobovje.

Ker pa ga je to zobovje motilo, ga je vzel vselej po predstavi iz ust in ga spravil v žep, ki ga ima, kakor najbrže veste, frak zadaj.

Neki večer pa je v operni kavarni pozabil, da je spravil zobovje, in je po neródnosti sedel na škrice fraka ter seveda potem planil z glasnim krikom kvišku.

»Kaj pa vam je?« ga je vprašal eden izmed tovarišev, ki so sedeli z njim.

»O, nič posebnega,« je odvrnil Lafferrière, »samo — ugriznil sem se...«

Prisebnost.

V hotelu je nastal ponoči požar in v vsem poslopju je zavladala zmeda. Gostje so v največjem neredu pritekli po stopnicah in se zbrali na hotelskem dvorišču. Čez nekaj časa, ko so bili že vsi iz nevarnosti, je prikoral k razburjeni skupini starejši gospod, ki je bil pa prav miren.

»Zakaj ste se tako ustrašili?« je presenečeno vprašal. »Saj ni bilo treba izgubiti prisebnosti. Jaz sem bil čisto miren. Najprej sem si prižgal cigareto, potem sem si zavezal kravato, in ker vozal ni bil lep, sem ga razvezal in še enkrat zavezal, da mi zdaj lepo stoji. Šele potem sem prišel sem.«

»Občudujem vašo mirnost,« se je oglašil mlajši gospod iz skupine gostov. »Zakaj pa potem niste oblekli hlače?«

Vsi odvetniki bi imeli dovolj dela, ko bi mogle živali tožiti ljudi.

Ali hočete, da Vam
bo trajna ondula-
cija uspešna?

Negujte redno svoje lase z
ameriško Shampoo-pasto v tubi

 Lorela

ki je brez primesi sode in drugih lugov. S tem do-
sežete, da ostanete škodljivi alkalijski učinki brez po-
sledic. Ni treba posebnega izmivanja in lasje postane-
nejo lepi in svetli ter obdržijo dalje časa trajno ondula-
cijo.

O tem se lahko prepričate že pri prvem umivanju.
Tuba za 6-kratno umivanje stane samo Din 12.—,
velika družinska tuba za 15 krat Din 25.—.

Dobiva se v vseh parfumerijah, drogerijah, lekar-
nah in boljših frizerskih salonih.

Če je doslej še niste rabili, se še danes prepri-
čajte pa se obrnite na svojo strokovno trgovino za
brezplačno tubo za enkratno umivanje, če je pa tam
ne boste mogli dobiti, potem pišite na „SORELA“,
ZAGREB, JELACICEV TRG 1, in priložite v znam-
kah Din 1:50 za poštino.



Zaljublil se je v svojo ženo



Resnična zgodba

Po deset letih zakona se je Zvonimir Koranič nenadoma spet zaljublil v svojo ženo. Ko se je poročil, je bila gospa Koranič divna in zapeljiva plavalaska z najsvetlejšo in najsvežjo poltjo, kakršno je sploh kdaj videl. Leta, polna dela v hiši in pri negi otrok, pa so uničile njeno lepoto. Njena koža je postala stara in razorana. Žena je vedela, da je zaradi tega izgubila svojega moža in v svojem obupu se je zaupala svoji materi, ki ji je svetovala naj se mesec dni neguje s kremo Tokalon, hranilom za kožo, rožnate barve. Poslušala je svet in bila je najradostnejše presenečena, ko je opazovala, da ji vsak dan koža postaja svetlejša, bolj sveža in mladostnejša. V šestih tednih so popolnoma izginile vse gube in videti je bila tako mlada in privlačljiva, kakor ob času svoje poroke. To je značilen primer preizkušnje tisočerihih žena. Krema Tokalon, hranilo za kožo, rožnate barve, vsebuje biocel, ki je prirodna sestavina vsake kože in ki kožo ohrani mlado. Če izgubi koža svoj prirodni biocel, se napravijo na njej gube, če pa se biocel obnovi, potem pa gube izginejo. To je odkril dunajski vseučilišni profesor dr. Karel Stejskal, kateremu se je posrečilo pridobiti to dragoceno sestavino iz kože mladih živali. Če se krema Tokalon, hranilo za kožo, rožnate barve, uporablja vsak večer, potem se lahko vsaka žena kmalu reši gub, stara in uvela koža se more pomladiti in žena je videti za 10 do 20 let mlajša.

Ljubezenska preizkušnja.

Neki Francoz, ki je bil sila zgovoren, je ljubil damo, in ta mu je ukazala, naj molči, če si hoče pridobiti njeno ljubezen. Res ni potem izpregovoril dve leti niti besedice. Še celo njegovi najboljši prijatelji so mislili, da je sploh onemel. Nekega dne

pa se je dama v večji družbi pohvalila, da bi znala ona mutca v trenutku ozdraviti. Rekla mu je »Govorite!« In res, mutec je takoj izpregovoril in dobil za plačilo roko ljubljene dame. Ta precej neverjetna zgodba je iz osemnajstega stoletja. Takrat so še imeli čas in živce za takšne ljubezenske preizkušnje.

Pazite na zaštitni znak!



DOMAČI PROIZVOD!

Vstopnina.

Neki Anglež je prišel v Ferney, kjer se je pogosto mudil Voltaire. Vprašal je, ali bi lahko videl slavnega pisatelja in misleca. Voltaire mu je določil uro za sprejem in Anglež je prišel točno. Sluga ga je odvedel v Voltairejevo sobo.

Voltaire je vstal, se priklonil svo-

vo, na desno, potem se je sklonil naprej in nazaj ter dejal naposled presenečenemu Angležu:

»Hoteli ste me videti, in zdaj mislim, da ste se me nagledali z vseh strani. Zdaj pa prosim za pet soldov. Toliko je menda vstopnina v vsaki menažeriji.«

Tri poštene ženske.

dvoru kraljice Elizabete, je kraljica nekoč vprašala, kaj misli o ženskah. »Nič dobrega.« je hladno odvrnil. »ker so na svetu samo tri poštene ženske.«

Vse navzoče dame so v trenutku onemele. Potem ga je kraljica z nasmeškom vprašala, katere naj bi bile te poštene ženske.

»Vaše veličanstvo je prva.« je dejal Greenwille in se priklonil, »druga je moja žena, tretje pa ne maram imenovati, da bo vsaka ženska lahko mi-

Mi gremo v šole samo v čevljih Bata

25.- Vel. 27-30
2402-00
Vel. 31-34 29 — Vel. 35-42 35 —

49.- Vel. 23-26
2861-03

59.- Vel. 27-30
5842-05
Vel. 31-34 69 —

45.- Vel. 27-30
3222-01
Vel. 31-34 49 — Vel. 35-38 59 —

59.- Vel. 27-30
6622-09
Vel. 31-34 69 — Vel. 35-38 79 —

39.- Vel. 27-30
3762-00
Vel. 31-34 49 — Vel. 35-38 59 —

49.- Vel. 27-30
3962-22
Vel. 31-34 59 — Vel. 35-38 69 —

79.- Vel. 35-38
4624-48

Bata

Naročilna za list s krojno prilogo in 5 gospodinskih knjig: za vse leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrto leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 37.—.

Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinska knjiga Din 30.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, Ve-zava Din 60.—.

Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—, Ve-zava Din 60.—.

Izhaja vsakega 1. v mesecu. Odgovorna za izdajateljstvo, uredništvo in upravnštvo Rija Podkrajškova.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ulica 10/I. Telefon 24-87.

Rokopisi se ne vračajo.

Tiskala Ljudska tiskarna d. d. v Mariboru.
Predstavniki Josip Ošlak.

Tri skodelice



*izborne in okusne
dr. Pirčeve sladne kave*



so vsakdanji zajtrk in malica našega Matička, Brede in tudi Janezka. Zato so močni in zdravi. Matere, dajte svojim otrokom samo domač izdelek, in ta je

Dr. Pirčeva
sladna kava

IZ PARIZA PRIHAJA NOVA VRSTA PUDRA

Francoski kemiki so po dolgoletnih raziskovanjih iznašli nov puder, ki popolnoma odstranjuje blestenje nosa in masčobo kože. Ta puder daje polti prekrasen »mat« videz, ki traja 8 ur ter mu dež ali potenje ne moreta škodovati. Skrivnost tega pudra je v njegovi sestavini, imenovani »dvojna pena«, ki se sedaj nahaja v novem pudru Tokalon.



Ta sestavina napravi puder odporen proti vlagi. Prepričajte se o tem sami in napravite tale poizkus: na prst dajte malo novega pudra Tokalon, potem pa prst pomocite v vodo. Ko potegnete prst iz vode, opazite, da se ne blesti in da ni moker, temveč popolnoma suh in »mat«. Puder je odporen proti vlagi, ker vsebuje »dvojno peno«. Če uporabljate novi puder Tokalon, se Vaša koža ne more blesteti. Ure in ure lahko plešete v vročih prostorih, a Vam pri tem ostane polt ravnotako sveža in lepa kakor ob začetku plesa. Vse elegantne francoske žene uporabljajo danes puder Tokalon. Kupite eno škatlo še danes in začudeni boste opazili, kako se razlikuje od vseh ostalih vrst pudra, ker on pač edini vsebuje skrivnost »mat odraza«. Z uporabo tega pudra boste dobili zapeljivo in mladostno polt, zaradi katere Vas bodo znanke občudovale in Vam tudi zavidale.

R. MIKLAUC
"PRI ŠKOFU" - LJUBLJANA
LINGARJEVA ULICA - PRED ŠKOFIJO 3
DAME IN GOSPODJE!
PRIDITE
IN OGLEDITE SI
MOJO ZALOGO
MANUFAKTURNEGA
BLAGA
VELIKA IZBIRA
ZADNJE
NOVOSTI
SOLIDNE CENE!

To morajo zdr-
žati Vaši zobje:

36 ur čiščenja zob!

V teku enega leta čistite to-
liko ur Vaše zobe — koliko
šele v celem Vašem življe-
nju! Ali se torej ne mora sto-
riti vse, da bo čiščenje zob
čim prizanesljivejše?

3 PREDNOSTI

jamčijo za Sargov Kalodont:

1. blaga pena specialnega
ustnega mila temeljito
čisti zobe tudi tam,
kamor ne doseže ščetka.
2. izredno fina sestavina pri-
zanesljivo čisti zobno
sklenino.
3. sulforicin-oleat Dra Bräun-
licha odpravi polagoma
nevarni zobni kamen in
prepreča, da se ne naredi
drug.



ZATO VZEMI

SARGOV KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK